

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyattér sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszani egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, november 11.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérezik: A mérleg.

A képviselőház ülése.

Salisbury lord a kínai és a transzváli háborúról.

Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf.

Az utolsó római szalon.

Földbirtokos és pénzügyök.

Egy rebegő vonat lángokban.

A Népszínház botránya.

Öngyilkos honvédhadnagy.

A korcsmáros aranykarperce.

Gyilkosság és gyilkossági kísérlet a községi elöljáróság ülésén.

Kettős gázmérgezés.

Hadnagy ur Menyhárt.

Tárcza: A második. Irta: Cyprián.

Regény-Csarnok: A kételkedő ember. Irta: Grollier Balduin.

A mérleg.

Arad, november 10.

A képviselőház vitája magas színvonalon áll. Am az ország közönsége nem tudja, mit gondoljon erről a vitáról. A trónörökös házassága a magyar nemzet rokonszenvét bírja. A fogadalom, melyet a parlament becikkelyez, csak körömfönt okoskodásokkal magyarázható. Egyszerű ember, a ki nem jogász, csak nehezen tudja megérteni azt is, amit Szilágyi Dezső beszélt, azt is, amit az ellenzék szónokai mondtak. A mérleget, a vita mérlegét megcsinálni nem fölösleges. Egy világos, mindent felölelő rövid magyarázat fekszik előttünk, mely a következőket mondja:

A trónörökös házasságáról immár második hete folyó vita tanulságai összegezhetők. És megállapítható, hogy soha ebben a parlamentben tehetség, tudás kevesebb eredménnyel nem áldoztatott fel, mint most. Ez az első nagy vita, amely nem eresztett szalakat a nagyközönségbe s erősebb kötelék nem fűződött a nagyközönség s a parlament között.

Alapos megfigyelés után konstatálhatjuk, hogy a közönség, annak semmiféle rétege, nem viseltetik érdeklődéssel az iránt, hogy a trónörökös nyilatkozatának a becikkelyezését miként ellenzik. Pillanatra fellobban a képviselőházban az érdeklődés. Széll Kálmán beszéde, Horánszky fejtegetése, Szilágyi Dezső szónoki és államférfiui megnyilatkozása, Polónyi Géza erősen kiütözött pikantériái, Rakovszky fejtegetései, a Thaly Kálmán által megfestett nagy történelmi kép rövid és hirtelen múlt időre engeszteli a fáradtságot, amelylyel a Ház ezt a kikényszerített vitát kíséri, de azután ismét beállott az állapot, amit Szilágyi Dezső csak magára nézve konstatált, de kiterjeszkedik az egész Házra: a fáradtság. Ezt érzi, tudja mindenki, de azért tovább kell folyni a vitának.

Miért? Mert a függetlenségi párt népszerűségének a roncsolt tőkét ebből a vitából akarja restaurálni, ezzel a vitával akar magának a napról-napra közeledő választásokra anyagot gyűjteni. Ha obstrukció jellege nem lesz e vitának, az

még szerencse. Ma nincs hivatkozás a pártok számbeli arányára, nincs szó arról, hogy döntsön a szavazatok többsége, hanem a kormányt támogató pártnak a legelőkelőbb egyéniségei szállanak szembe az ellenzékkel.

Ez mindenestre nagy haladás s annál értékesebb, mert oly javaslatnál konstatálható, amelynél csakugyan kár volna megakasztani a törvényhozási munka szabályos menetét, annyival is inkább, mert ezzel szemben az ellenzéki álláspontot nem támogatja semmi helyt álló ok.

A vitának különben csakis a függetlenségi pártra nézve lesznek félszeg következményei. Mert ennek a pártnak le kell számolni azzal, hogy miként lép a választóközönség elé azzal az állásponttal, amelyet a vitában képviselt. Ez az álláspont pedig abban határozható meg több függetlenségi képviselő félreérthetlen kijelentése után, hogy még az alkotmányos uton történt becikkelyezés után sem ismerik el azt törvénynek. Vagyis az a párt, amely legjobban hangoztatja a maga loyálisát, a trónöröklési rend szerint designált várományos esküvel erősített, az ország törvényei közé becikkelyezett akaratnyilvánításának csinál nyíltan frontot s a választási küzdelmekbe beleviszi emberileg ki nem számítható időkre a királynékerdést. Megoszlast a nemzet dinasztikus érzéseibe, szertehuzást olyan érzelmi dolgokban, amelyekben ez e nem-

TÁRCZA.

A második.

Irta: Cyprián.

Az utolsó akkord lágyan, elhalóan zengett végig a nagy szalonon. A leány, az okos, finom leány bágyadtan ereszté ölébe kezét és égett az arcza, mintha minden vér ott gyűlt volna össze a különben halvány bőr alatt. Iglói pedig nézte mereven és lázasan, egész felső derekával karjára támaszkodva és könnyű diadalának biztos tudata ott ragyogott barna, fénylő szemében.

Mert tudta, most már tudta, érezte, leclivasta, mintegy nyitott könyvből, a leány arcáról, hogy övé, immár végre-valahára övé a kacagó, üde teremés. Egyébre alig gondolt. A terem félhomálya ránehezedett idegzetére, a félig nyílt ablakon beáradt a szobába az a büvös, ózonos levegő, mely rendesen a vihar közeledtét jelzi. Hanem ő azt képzelte, hogy meleg van, perzselő, nyári melegség, és a leány is azt képzelte, és a fejét fáradtan csüggeszté le. A kotta-lapokat összekuszálta a szél s a zongora fehér-fekete billentyűi összemósódtak. Nem merte fölvetni szemét és a múlt napok édes, rajongó sejtései megvalósulva, biztosan, remegő tudással hajtották föl arczába a vért.

Igen. Az ábránd, a mit öntudatlanul játszott le a hideg szerszámon, az ábránd szívé-

ből fakadt és az ujjait az erős férfi forró tekintete irányozta. Elhangzott a dal, de a végső akkordok lágyan, sejtelmesen szállnak keresztül-kasul a szobában és úgy képzelte, hogy valahogyan találkozik gondolatuk. Nem csodálkozott, mikor az Iglói mély, most kissé reszkető hangját hallotta. Nem csodálkozott, hanem féltéken emelte rá szemét.

— Kisasszony, már vége?

— A zongorázásnak? Igen. Sötét van és elfáradtam.

Iglói egy lépést tett előre, hogy arczuk közt éppen csak a kottartó volt.

— A zongorázásnak? — ismételte tompán. — Csak a zongorázásnak? Érzem én is, hogy valaminek nincs vége. De talán azon gondolkodnom kell. Engedje megcsókolnom a kezét.

— Iglói!

Ijedten, sápadtan ugrott fel helyéről és mindkét kezét hátrátéve, remegve állt szemközt a férfivel. Iglói mosolygott. A mindjobban sűrűdő homályból élesen vált ki magas, szürkeruhás alakja és kissé előrehajolva, figyelte a leány izgatott arcvonásait. Azután azt mondta:

— Fél? Ha fél, akkor következtetek. De ne féljen. Meg akarom csókolni a kezét, mert meg akartam hálálni az élvezetet, melyet játékával szerzett. Ha nem tartja nagy áldozatnak.

Az utolsó szavakon valami küzködés érzett és gyöngéd erőszakkal vont a ajkához a

leány kezét. A félig nyílt ablakon hűvös szél csapott a szobába s egy-egy villanás tompa dörgéstől kísérvé jelezte a közeledő zivatart. Olga összeborzongott. A boldogságba, mely melegen, édes, biztató reménységgel vont a körül idegzetét, valami néma, meg nem értett, féltéken tartózkodás vegyült. Kivülről mind közelebb hangzott a dörgés és egy erős, átható csattanás felriasztotta gongolataiból. Hirtelen visszahúzta kezét és gyorsan az ablakhoz futott.

— Be kell csuknom az ablakot. Becsap az eső.

Egy kicsit ott maradt és elnézte a fekete, világos szélű felhőhegyeket, a mint lomhán, idomtalan, sötét formákban tarták el a kék eget. Itt-ott küzködött egy-egy napsugár és homályos fénysávok húzódtak a gőzölgő havasok csucsai felé. Haját felborzolta az erős szél és szemét lehunyta a hűvös, nedves levegő hatása, alatt. A mi történt, a zongorázás, a kézcsók, a forró, heves kézcsók, a tompa, szenvedélyes hang és mindenekfölött az erős, hatalmas ember, a mint hódolva, melegen beszélő némasággal hajlik meg előtte és az érzés tüze, mely a szenvedélylyel áradt arczára, mindez most csendes, boldog büszkeséggel tölté el szívét. Eddigi élete, a kisleányos vidám, zavartalan élet véget ért és a jövőről homályos képek kavargtak fejében. Homályos képek, a miktől megremegett a szíve, és a sötét felhőtömegekbe mindinkább eltűnő rózsás fényt sajnálkozó aggodalommal kísérté szemével. Szerette

zet az alig mult idők keserveiben sem tudott tradíciójánál fogva megoszlan.

Az mindenestre sajnálatos, hogy politikailag létjogosultsággal bíró párt ilyen drasztikummal kénytelen orvosozni keresni egyéb halálos betegségeire, amelyek között bizonyára a legsúlyosabb az, hogy a párt inficiálva van a testvérharcz mérge anyagával. Ime a bizonyosság. Polónyi Géza beszédét komolyan vette a parlament, komolyan az a sajtó, amely nemcsak ebben, de egyéb kérdésekben is homlokegyenest ellenkezik a szoboszlói képviselővel. És Polónyi a törődést a függetlenségi sajtótól kapja meg, onnan czégrezik ki beszédét obstrukciós beszédnek pedig az orációk sorában, amelyek e kérdésben ellenzéki részről elhangzottak, ez a beszéd éppen úgy számot tett, mint a többi.

Már maga ez a tünet elég jel arra, hogy itt a függetlenségi párt nagy akciójának a tulajdonképpeni súlyát megítélhessük. Ez a párt kizárólagos politikai tőkét akar szerezni a most szőnyegen levő törvényhozási anyagból. És ebből elsősorban a legveszedelmesebb konkurrenszeket: a saját politikai testvéreit akarja kirekeszteni. (sz.)

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, november 10.

Eldördültek a nagy ágyuk. Most már csak kisebbszereű puffogatások hallhatók. Innen van, hogy most már senkisé érdeklődik a tárgyalás iránt. A karzat is üres jóformán, a mikor pedig Polónyi szólásra állott fel, még mielőtt azzal ijesztgette volna a Házat, hogy két óras beszédet mond, azonnal üres lett a völgy is. Polónyi aztán beszélhetett, a mi neki tetszett.

Előbb azonban a miniszterelnök ígéretéhez képest betejesztette tegnap ismerttetett módosítását.

A folyosókon azután vig élet folyt. Élcelődtek, adomáztak a tisztelt honatyák párt és valláskülönbség nélkül, mert mivelhogy most már úgy is mindegy. Még beszél egy két em-

volna, ha megmarad a fény, ha előzőnlötte volna a párás, lehangoló vidéket a napsugár. Azután hirtelen érezte, hogy valami melegség csap át minden tagján, a derekát valami érinti és arczán, igen, arczán ég valami forró lehelet. A rémület egy pillanatra szinte megdermeszté és hátrafordulva, Iglói sápadt arczát látta maga előtt. Bágyadtan mosolygott és egyik kezével a leányt félig eltakaró függöny rojtjait markolta meg.

— Segíteni akartam, — suttogta zavartan, kissé rekedtes hangon, — nem tudtam, miért maradt oly sokáig az ablakban. Nem tudtam bevárni.

Olga sejtette, hogy nem mond igazat. Még mindig ott állt, szinte átölelve Iglóitól, majd gyorsan meghajtva derekát, átsiklott a mozdulatlan, merev kar alatt. Iglói eleresztette a függönyt és lassan becsukta az ablakot. Odakünn már zúgott a vihar és a hevesen szakadó zápor megnedvesítette forró kezét. Teljes tudatában az ostobaságnak, melyet elkövetni akart, némi szégyenérzettel fordult a leányhoz és tompa, bánkódó hangon mondá:

— Lássá, én tudtam, hogy nem hisz nekem. Nem az ablakot akartam becsukni, de huzott magához valami, amit alig éreztem valaha. De bocsásson meg. Mindig ilyen voltam. Elkerülöm a hangyát, ha észreveszem utamon, fájdalom, csak a magam bogarait nem tudom elkerülni. Bocsásson meg.

Olga nem értette meg, mit bocsásson meg és Iglói érezte, hogy itt a pillanat, mikor czéltalan életében megtalálhatja a nyugalmat. A

ber, aztán megszavazza a Ház a javaslatot, akár tetszik Polónyinak, akár nem.

Polónyi beszéde után szünet volt, mire általános meglepetésre Ugron Gábor állott fel és előidézöje lett egy homeri jelenetnek, a mely közte, Polónyi és Pichler között folyt le.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Perczel Dezső, elnök.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, gróf Széchenyi Gyula, Wlassics Gyula, Plósz Sándor miniszterek.

A mult ülés jegyzőkönyvét bitelesítik.

Endrey Gyula és Major Ferencz interpellációkat jegyeztek elő, az utóbbi a délvidéki gabonauzsora tárgyában.

Psik Lajos előadó betejeszti a közérdekű öntöző csatornákról szóló javaslatra vonatkozó jelentést.

A trónörökös házassága.

Elnök: következik a házassági törvényjavaslat részletes tárgyalása.

Széll Kálmán miniszterelnök: Már előbb kijelentette, hogy Zichy János gróf határozati javaslatát nem fogadja el, mert az elvenné a törvényjavaslat lényegét. Ennek ellenében ő maga azt a módosítást terjeszti be, hogy a jelen javaslat a trónöröklésnek az 1723. I. és II. törvényekben foglalt szabályozását nem érinti semmiféle tekintetben. (Elnök helyeslés.)

Polónyi Géza: A miniszterelnökkel szemben be fogja bizonyítani, hogy ez a javaslat igenis ellenkezik az 1723. I. törvényvel. A szemére veti a kormányelnöknek, hogy kijelentése szerint módosítása után nem áll azokkal szóba, a kik ellenkező nézetben vannak.

Széll Kálmán miniszterelnök: Csak azt mondtam, hogy a kik kétségbe vonják közjogi korrektségemet, azokkal nem állok szóba.

Polónyi: Ez is sérelem a függetlenségi párttal szemben. Tiltakozik Szilágyi azon kijelentése ellen, hogy ő (Polónyi) e javaslatot úgynek tekintette és tanácsokkal látta el a feleket. Figyelmezteti a miniszterelnököt, hogy egy bécsi lap azt írta, hogy azért van szó a házi szabályokban csupán a császárról, mert Ausztria meghódította Magyarországot. (Derűtség.) Jó lesz ezt kikorrigáltatni, mert a publikum még elhiszi. Hosszabban polemizál ezután Szilágyival, a ki szerinte csalhatatlannak tartja magát és itt isteni nyilatkozatokat tesz. A monarchia oszthatatlanságára vonatkozólag nincs igaza Szilágyinak, hanem Rakovszky értette meg helyesen Deákot. Ezt az osztrák törvényekből is bizonyítja. A függetlenségi és 48-as párt minden tagjának kötelessége tiltakoznia e javaslat ellen, mely a törvényeinket sérti, és mely az uralkodó házat abszolút jogokkal ru-

házza fel. Ezért, csak ezért nem fogadja el a javaslatot. (Gyenge helyeslés a szélbalon.)

Szünet után

Ugron Gábor: Kijelenti, hogy a miniszterelnök ma benyújtott módosítása után a javaslatot elfogadja. (Helyeslés jobbról.) Ezt teszi, pedig függetlenségi politikusként tartja magát és ennek a politikának a harczoza. Jól tudja, hogy a vagyoni viszonyok tekintetében a mi törvényeinknek nincs hatálya az uralkodó házra; ők külön viszonyok között élnek. A mi házassági törvényeinkből ők kivonják magukat. Tehát külön statutum alatt élnek. (Ellenmondások a szélbalon.) Amidőn törvényeink az uralkodói házról nem szólnak, nem azt involváljuk, hogy ők törvények nélkül éljenek, hanem, hogy autonómice saját törvényeik alatt rendezkedjenek be. (Ellenmondás a szélbalon.) A morganatikus házasságot Magyarország ige is ismeri; benne van az a róm. kath. egyházjogban: III. Endre atyja Bujdosó István Olaszországban egy ravennai polgarleányt vett el feleségül, akitől gyermekei is származtak, de a házasságot egyenrangunak nem tartották. István később a velencei doge leányát vette el és ebből a házasságból, mint egyenranguból származott III. Endre jutott a trónra, holott fiatalabb volt, mint a ravennai házasságból származó testvérei. III. Endrével — tudjuk — elhaltak tekintették az Arpád-házat és senkinek az országban nem jutott eszébe, hogy a ravennai házasságból származott gyermekeket trónörökösöknek tekintsék. A morganatikus házasság meg van a leglib rálisabb két királyi, a svéd és olasz házban is. Hiszen a királyi ház önrendelkezési joga nem ismeretlen, hiszen a katonatisztek sem házasodhatnak meg királyi engedelem nélkül: (Derűtség a szélbalon.)

Rakovszky: Ez gyerekség!

A javaslatot elfogadja.

Parázs összetűzés.

Polónyi hivatkozik Ugronnak 1892-ben betejesztett határozati javaslatára, a melyben éppen ő a statutum betejesztését követelte.

Ugron Gábor: Mindig előfordult az a véletlen, hogy Polónyival félreértük egymást. (Nagy derűtség.) Akkor egészen mást kívántam, mint a mit most Polónyi mondott.

Agoston: Ugronnak van igaza.

Pichler: Hogy örül a Pulszky. (Nagy derűtség.)

Pichler: Kijelenti, hogy Ugron ez állásfoglalásával az abszolút uralkodói intézkedések mellé állott. És ezzel külön pártönkivüli állápontra helyezkedett. (Tetszés a szélbalon.)

Ugron Gábor: Bármilyen hosszú haja nőtt

szőke haju vidám leány csak a szóra vár, hogy zokogva és kacagva, boldog, édes vergődéssel simuljon mellére és ott maradjon, az ő erejében bizva, az egész, hosszú életen át. Csak maga nem bizott az erejében. A mult, a hogyan a háta mögött volt és természete, vad, szilaj, erőszakos, könnyelmű természete intette, igaz, hogy mindjobban halkuló hangon, a vigyázatra. De úgy képzelte, hogy már nem is lehet visszalépnie. Nem is lehet és nem is akar. Végre-valahára kínálkozik a nyugalom, a boldogság és hui, soha többé vissza nem térő kisértetek miatt nem megy neki vakon a sivár pusztaságnak. Közelebb lépett a lányhoz és megfogta a kezét:

— Olga, — mondta, mély, remegő, indulattal, — engedje meg, hogy mondjak valamit magának.

A leány fejével bólintott és Iglói észrevette, hogy a hosszú, selymes pillák bájos, édes zavarral csukódnak le. A szomszéd szobából halk neszt hallatszott és mielőtt folytathatta volna, csendes nyikorgással feltárgult az ajtó. A beözönlő lámpafényben apró emberke állt; kis Ráfael-angyal hosszú hálóingben, mezitelen, rózsás bőrű karjával a kilincsbe kapaszkodva. Mikor meglátta Olgát, kacagva futott hozzá és hizelegve ránczigálta szoknyáját.

— Olga, Olgicza néni, gyere velem imádkozni. Én csak Olgicza néniel akarok imádkozni.

Olga lehajolt hozzá és ölébe emelve, mo-

solygó zavarral csókolta össze pufók arczát. Iglói idegesen kérdé:

— Kié az a gyerek?

— Kié? Hát nem tudja? A bátyámé. Szolgabíró, hisz ismeri.

— Ismerem, — hagyta rá Iglói és közbe úgy találta, hogy a kis kölyök szeme hasonlít az Olgáéhoz. Az a hol békés, hol szürke, mindent mondó, kacagó szem, mely a szabálytalan arcznak kedves harmóniát kölcsönöz. Valahogy meghatotta a jelenet. A kis gyermek feje szeretettel simul a leány arczához és a leány, mintha mi sem történt volna, szinte anyai gyöngédséggel simogatta a göndör szőszke haját. A lámpa rózsaszínű világa körörlugyogta karcsu alakját és Iglói jobban, mint valaha, érezte, hogy csak tőle nyerheti vissza az elveszett boldogságot. Érezte, de ragaszkodó eleven hitébe csodálatos aggodalom feszkelte be magát. A kis fiu türelmetlenül cibálta a lány haját s ő öntudatlanul ejtette ki a kérés szavakat.

— Megy már? Nem várja meg, a mit mondani akarok? Várja meg!

Olga mosolyogva bólintott.

— Majd aztán. Jöjjön velünk. Laczika imádkozni fog, magáért is.

Kissé elpirulva tette hozzá:

— Szivesen, szivesen fogom hallgatni.

Iglói csak a pirt látta és csak azt érezte, hogy el fog szalasztani egy pillanatot, mely soha többé vissza nem tér.

— Nem kell, — mondta erős, izgatott hangon s majdnem gorombán, — nem kell. A

is a csirkének, ne tanítsa a tyukot kotkodácsolni. (Viharos derűtség.)

Pichler: (Feláll:) És . . . és t. Ház . . . a melyik tyuk sokat kotkodácsol, keveset tojik (Viharos derűtség.)

A hivatalos lap.

Thaly Kálmán Rákóczy hamvairól beszél. Széll Kálmán polemikus válaszában újból kijelenti, hogy a javaslatot saját kezdeményezésére terjesztette be.

A vitát hétfőn folytatják.

Endrey Gyula a *Budapesti Közlöny* jövődelme tárgyában interpellált.

Széll Kálmán miniszterelnök előzetes válaszában kijelenti, hogy a képviselők csak a parlamentben ellenőrizhetik a kormányt, de a miniszteriumokban nem. Hogy a hivatalos lappal mi történik, az úgy is közelébb nyilvánosságra fog jutni.

Ezzel az ülés véget ért.

TÁVIRATOK.

A kínai háború.

London, november 10. A *Daily News* jelenti Miucsvangból 5-iki kelettel, hogy az ottani vidéket rablók nyugtalanítják, a kiknek garázdálkodását nem tudják megakadályozni. A kínaiakat lefegyverezték az oroszok s így nem képesek magukat megvédeni. Napról-napra történnek erőszakosságok és gyilkosságok. Az oroszok nem tudják megfékezni a zavargókat.

London, november 10. A pétervári kínai követ Livádiából Pétervárra visszatért. Előzetesen szerződést kötött, mely szerint Mandzsuria orosz fenhatóság alá helyeztetik.

Anglia és a tengeri gőzösök.

London, november 10. A *Salisbury* elnöksége alatt álló doweri kikötő-igazgatóság egyik tagja tegnap azt jelentette, hogy az igazgatóság elhatározta, hogy olyan törvényjavaslat benyújtását fogja sürgetni, a mely a dokkok nagyarányu kiterjesztéséről gondoskodik. A terv végrehajtása 1,125,000 font sterlingbe kerülne. Megvalósulása esetén a dokkok megfelelnek a legnagyobb tengeri gőzhajók szükségleteinek. Az Amerikával köz-

lekedő hamburgi, brémai, antverpeni, amsterdami és rotterdami vonalak már kifejezték azt a szándékukat, hogy Dowert utba ejtik, ha a tervezett reformokat keresztül viszik. Több érdekelt hatóság úgy nyilatkozott, hogy a törvényjavaslat nem fog akadályokba ütközni. Ezek a munkák, a melyek azonnal volnának megkezdendők, nem azonosok azokkal a munkákkal, a melyeket a doveri állami kikötőben terveznek s a melyeknek költsége, úgy hiszik, 4 millió font sterling volna.

Az orosz flotta.

New-York, november 10. *Ruttkovszkij* államtanácsos, az orosz pénzügyminiszteriumnak a washingtoni nagykövetséghez kirendelt ügyvivője kijelentette, hogy Oroszország nem szándékozik ez idő szerint újabb kiadásokat tenni hadihajók építésére. Valótlan tehát az a hír, hogy Oroszország amerikai hajógyárakban négy új hadihajót rendelt meg.

Salisbury lord

a kínai és a transzváli háborúról

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 10.

A Guildhallban adott mai banketten *Salisbury* lord a polgármesternek a kabinetre mondott pohárköszöntőjére beszédet mondott, a mely egyebek között így szólt:

E változatos és dicsőséges tettekben gazdag esztendő elteltével természetesen azt kérdezzük, hogyan állunk a világ előtt, különösen *nagyhatalmi prestigeünk* szempontjából. Bátor-ságunkról nem szükséges szólnom. Ezt soha komolyan kétségbe nem vonták és hogy megvan, be is bizonyítottuk. De mutattunk ebben a háboruban olyasmint is, a mit a világ nem ismert el olyan készségesen s a mi, ha figyelembe vesszük a mai idők követelményeit, pozíciónkat lényegesen meg fogja változtatni. Két-három ezer embernek 6000 mértföldnyire való elszállítása olyan munka, a melynek főérdeme a hadügyminiszteriumot illeti meg.

A mult évben elért legnagyobb sikereinek egyike továbbá az, hogy megmutattuk a világnak, a mit ez a világ úgy látszik, nem akart

egészen elhinni, t. i. hogy a gyarmatokat a legszivélyesebb rokonszenv köti össze az anyaországgal. Ez olyan eredmény, a melynek óriási értéke van. A gyarmatok ügyeink iránt való érdeklődésüket olyan áldozatokkal bizonyították be, a melyekhez kétség nem férhet. szentül a külföld is, de mi magunk is egészen másképp fogjuk megbecsülni gyarmati összeköttetéseink értékét, mint eddig.

Egyike azoknak a körülményeknek, a melyek a mult évben legnagyobb örömet szereztek nekünk, az a benső barátság, a mely országunk és az egyesült-Államok között kifejlődött. Külügyi államtitkárnak nincs joga megjegyzéseket tennie valamely más ország belső politikájára nézve, de minthogy erről a hivatalról legközelebb lemondok, meg fogják nekem bocsátani, ha legnagyobb megelégedésemet fejezem ki az Egyesült-Államokban történt legutóbbi események felől. Azt hiszem, hogy az az ügy, a mely ott diadalmaskodott, a civilizáció és a kereskedelmi becsület ügye. Azt hiszem, hogy ezekben az elvekben gyökerizik minden virágzás és minden haladás.

A mi *Kínát* illeti, arról nem szólnatok teljes szabadsággal, mert olyan szövetséges csoporthoz tartozunk, a mely ebben a kérdésben egyetértően cselekszik. Hiszen már meglehetősen ismerjük az európai koncertet és a multban e tekintetben *bizonyos tapasztalatokat* szerezteünk. Az európai koncertnek, a mint tudjuk, több kifejezett jellemző vonása van. Egyik az, hogy célja a béke fentartása Európa hatalmasságai között, egy másik ilyen vonása az, hogy minden függő kérdés megoldását hosszú időre igyekszik kinyújtani. Nagyon helytelen volna tehát, ha valamelyes kritikába vagy jóslásba akarnék bocsátkozni. De igenis szabad utalnom egy megegyezésre, a mely Anglia és Németország között jött létre, mert ez a megegyezés már a nyilvános diskusszió tárgya. Ebben a megegyezésben nincsen semmi excentricitás vagy sajátságosság, mert hiszen a legtöbb, sőt talán valamennyi szövetséges hatalmasság érzelmeit juttatja kifejezésre; de megállapítja azt a két fontos pontot, hogy *Kína integritását és a nyílt ajtót fentartani óhajtjuk.*

Nagyon előnyösnek tartom, hogy a hatalmasságok ez alapelvek mellett nyilatkoztak. Ha ezt a két pontot végrehajtjuk, akkor a

maga szavát akarom. Az imánság semmi, ha nincs akarat. A gyereké pláne semmi Mit tud az?

— Maga nem szereti a gyerekeket?

Rá akarta felelni, hogy nem. Ajkán lebegett a hideg, szivtelen szó és szívében érezte is a gyűlöletet. De csak egy pillanatig. A másikban a lány arcán csodálatos átváltozást vett észre. Valami hirtelen jött gondolatot, melynek sötét igazsága árnyékba vonta a szem boldog ragyogását. Sejtette, mi következik és sápadtan várta a kérdést, melyet a leány hal-kan, félénken, inkább susogva ejtett ki:

— Magának is van?

— Van.

— Felesége is?

— Az is.

Mind a ketten elhallgattak. A rekedt, száraz, rövid válaszok, a mindkettőjük által ismert dolgok felesleges bizonyosságai most éles kinnal furodtak szívébe. Iglói magától kérdezte, miért? és nem tudott rá felelni. A leány lehajtott fejét és szorosán átkarolta a gyerek nyakát. Valamit tisztában kell látnia, a mit eddig is tudott. Ugy rémlett, hogy valami rettenetes nagy szerencsétlenség van ráirva a férfias, barna arcra, valami nagy szerencsétlenség, a mit jó volna, jól esnék onnan eltüntetni. Olvasott itt-ott elvált kaczer asszonyokról és tönkre jutott elzüllött férfiokról. Néha nem jutnak tönkre, hanem megmentőre találnak és kellemes melegség váltotta fel az előbbi fájdalmas hangulatot e gondolatnál, hogy talán ő lesz a megmentő, az ő tiszta, édes, erős szerelme.

Ujra ráemelte arcát Iglóira és résztvevő hangon kérdezte:

— Rossz asszony volt? Kőszivü, rossz asszony volt, ugy-e?

Iglói tompán felelt:

— Nem.

— Vagy — vagy csunya volt. Csunya és gögös?

— Nem.

— Hát akkor miért nem szerette? Ugy erőltették hozzá! Oh én tudom, hogy nem lehet ellenállni a rokonoknak. Pedig mennyi baj származik az ilyenből. rendesen szerencsétlenek lesznek és sokszor el is válnak. Maga is így járt?

Iglói még egyszer ráfelelte: Nem. Elhaló, bűnbánó hangon és arcizmai reszkettek a belső izgalomtól. A többi utána gondolta. Nem. A felesége jó volt, szép és kedves szöke asszony és szerették is egymást. Szerették, de természete, változékony, szenvedélyes, félig romlott, félig szerencsétlen természete elűzte oldala mellől az asszonyt két kicsiny gyermekükkel együtt. A szóltanul álló leányt nézve, úgy képzelte, hogy csak a régi jelenet ismétlődik. Ugy van minden, csak a személy más, de mintha ugyanaz a naiv, szelid, odaadó szerelem, mely egykor, a szenvedély gyors kihűlése után, unalmassá tette rá nézve a családi kört, ott csillogna a leány szemében is. Valahogyan látta a jövőt és mintha a jövőben két bánatos szöke asszony tengődnek az ő hitvány emlékezetén. Tudta, hogy tőle függ minden. Az igazság rövid letagadása megszerezhet szá-

mára néhány boldog pillanatot, de összerentett attól, a mi a boldogság után következne. Nincs joga kockára tenni újra egy szívet, pedig lüktető vére, a leány szelid arcza és távolban, idegenben, élő feleségének sápadt emléke hidegen, könyörtelenül állott közibéjük.

Közelebb ment a leányhoz és simogatt a a fiu göndör haját.

— Vigye aludni, — mondotta nyugodtan, — vigye aludni és imádkoztassa magáért.

Egy kicsit maga elé nézett, majd gyöngöden, atyai jószággal hangjában folytatta:

— És ne gondoljon többé arra, a mit mondani akartam. Semmi. Elfogja feledni és egykor hálát fog adni jó angyelának, hogy így történt.

Erezte, hogy igazat mond. A leány ugyan most még halásápadtan, felelet nélkül, roskadozva megy át a kis szobába és halk zokogása belevegyül a gyerek álmos hangu imádságába, de elmulik mindez és boldog is lesz, a mint jó tiszta szíve megérdemli és eljön az idő, mikor talán szorongó félelemmel fog visszagondolni a férfira, aki egy viharos délutánon homályos célzásokkal akarta a magáéhoz fűzni életét. Mert a mi az elsőnél halálos, életfogytig kínzó seb volt, az a másodiknál csak könnyű karczolás. Be fog gyógyulni. Es mintha ez a tudat a saját veszteségét is enyhítené, újra az ablakhoz lépve, valamivel nyugodtabban nézte a tisztuló égen egymást hajszólo felhőket.

kinai probléma megoldása nézetem szerint nem olyan kérdés, hogy aggodalommal kellene vele foglalkozni. Ezek a pontok azok a célok, a melyekhez ragaszkodni akarunk. Hátra van még az, hogy egyengessük azt az utat, a melyen Kina ismét rendes kormányzathoz és a kereskedelmet előmozdító jóléthez juthat s a melyen a többi hatalmassággal egyesülhetünk az ellen a veszedelmes idea ellen, hogy itt az ideje, hogy a kínai birodalom integritását megsértsük és Kinát kis haderővel is kommandírozzuk, a helyett, hogy megengednők neki, hogy maga kormányozza magát. Azt hiszem, hogy ennek az ideának a megvalósulása nagy veszedelmet hozna magával. Két nagy hatalmasságnak az a kijelentése, hogy nem ez a céljuk, nagyon értékes dolog.

Beszédét így fejezte be a miniszter: *Krüger* ultimátuma, a melyre megfelelő választ kellett adni és a kínai császárné magatartása követünk megtámadásával és életének fenyegetésével szemben olyan körülmények voltak, a melyek sehogysem illettek össze a *hági konferencián* kifejezett reményekkel. Ha a kormányok békés szándékuak is, akciójuk mégis mindig ki van téve annak a veszélynek, hogy vad és szenvedélyes tettek, a melyeket csak a tudatlanság sugallt, megzavarják. Ilyen tettek azonban a rendes kormányokat épp úgy befolyásolják, a mint befolyásolták Transzvál és Kina kormányát. Nincs garanciánk arra nézve, hogy valamely kormány nem fogja egyszer hatalmi eszközeit kevésbé művelt és kevésbé fölvilágosodott néposztályoknak átengedni. Ebből az következik, hogy résen kell lenni. Gondoskodnunk kell országunk védelmi eszközeiről és a lehető legteljesebb biztonságáról, hogy ne legyünk kitéve annak a veszélynek, hogy *hirtelen fölbomlik a béke*, a melytől mindnyájunk jóléte függ. Biztosítékot kell szereznünk arra nézve, hogy kívülről nem ér bennünket kár.

Egyről-másról.

(A nádor-huszárok jubileuma. — Beöthy Aldsi. — A Beöthy-család. — Egy nevezetes házasság. — Kubelík újból. — A kis ködmön.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, november 10.

Egy híres neves régi regiment ünnepelte nemrégiben fennállásának századik fordulóját. Egyik legmagyarabb ezrede volt ez mindenkor a hadseregnek, s már alakulása is összeforrt a magyar nemzet érdekeivel 1800. őszén szervezték ezt a prince of Walles név alatt ismert ezredet. Első ezredese *Hertelendy* Gábor volt, a leg-híresebb magyar katonák egyike, a kinek ismert indulóját tábori tüzek mellett és a harc rohamában egyformán lelkesen énekelte a magyar huszár; Ezredem vér mezején vezetem, győzni vagy halni tanulj seregem.

De nem kevésbé vitéz volt ennek az ezrednek tisztikara is. Ott találjuk a hős *Szily* Antal kapitányt, *Illésy* Sándort, a legkiválóbb magyar obesterek egyikét, a hadnagyok közt pedig *Haller* Lászlót, *Klobusiczky* Ignácot, *Szell* Jánost és *Balajthy* Gergelyt, a kik mind nagy érdemeket szereztek a múlt század elején lezajlott háborúkban. 1800-ban, október 26-án *József* főherceg nádort nevezte ki *Ferencz* császár az új ezred parancsnokává és ettől fogva *Palatinus* — vagy *nádor huszár* ezrednek hívták az új regimentet.

1805. november 5-én, Nördlingennél kapta meg a tüzkeresztséget az ezred, a hol különösen kitüntek *Szily* kapitány, *Balajthy* és *Baky* hadnagyok. Oroszláni bátorságot mutatott Nagy Gábor közlegény is, aki, noha négy sebből vér-

zett, kocsit kerített, a melyen *Kállay* hadnagy aztán az ezred pénztárával elmenekült.

Az 1809-iki magyar-óvári békealkudozások megkezdése után a nádor-huszárok is hazamentek. Az 1810—12. esztendő a béke és parádézás éve volt. Mindenütt ott találjuk *palatinus-huszárait*, a hol reprezentálni kellett. 1810 október 29-én Budán jelentek meg *Alvinczy* generális temetésén, majd 1811-ben két fényes lovagjátékban vettek részt. Az egyik Pesten, az ugynevezett *Batthyány-kertben* ment végbe, április 19-én *Ferdinánd* trónörökös tiszteletére, a másik *Laxenburgban*, a hol 22-én *Ludovika* császárné tiszteletére rendezett pompás karusztelt a palatinus.

1813-ban, a *lipcsei népek csatájában* száz-harmincz nyolcz palatinus-huszár halt hősi halált királyért és hazáért, különösen kitünt itt *Meske* tábornok, egyik legvitézebb katonája a napoleoni hadjáratoknak. A lipcsei csata után *József* nádor külön napi parancsban emelte ki az ezred vitézségét, a mely jutalmul Párisba rendeltetett, s mikor 1814. április 15-én *Ferencz* császár a szövetségesek élén oda bevonult, a palatinus-huszárok egy diszszázada nyitotta meg a pompás menetet.

Az agg nádor halála után, 1847-ben *István* főherceg lett az ezred tulajdonosa. Erre az időre esik a bécsi, budapesti és prágai forradalmak kitörése. Utóbbinak elnyomásában még résztvettek a palatinus-huszárok, de midőn egyre hangosabb lett a hir, hogy veszélyben a haza, *Széter* Lajos kapitány, *Virágh* főhadnagy és még számos más tiszttel vezetése alatt otthagyták a sasos zászlót, a szabadság szent ügyéért vérezve és halva honi földön. Résztvettek még az 1859-ki olasz háborúban, majd 1866-ban *königrátnél* öregbitették régi hírnevüket, melyre ma, mint *Prince of Walles* ezred is büszkék. Épen olyan büszkék első ezredtulajdonosukra, *Hertelendy* Gáborra, akinek dicső neve *Hadik* apó és *Laudoné* mellett áll hadihistoriánkban. A magyar ősnemes családból eredő férfi, típusa volt a magyar embernek, magyar katonának. Magyar sírfelirata is a gyöngyösi temetőben, a melyet a kedves huszárai által emelt vörösmárvány obeliszkre vésetett ezredének tisztikara.

Egy másik igaz magyar nemest, az ősmagyar humor megtestesülését is hant földi immár. *Beöthy* Algernon, aki halálos holtáig áldva maradt, még utoljára is azzal tréfálta meg ismerőseit, hogy ő az ország legvidámabb embere éppen az esztendő legszomorubb napján, halottak napján vett bucsut ettől az árnyékvilágtól.

Bihar vármegye egyik legrégebbi családjából eredt, a melyet: *Bessenyei és örvendi gróf és nemes* jelzéssel találunk ősi családaink genealogikájában. Bár *Hunyady* János kormányzósága alatt 1447-ben bihari követ volt egy *Beöthy* László, akinek ivadéka a maig élő *Beöthyek*. *Mihály* volt a nemesi, *Imre* a grófi ág megalapítója, amely azonban rövid időn elenyészett. A *Beöthy* Algernon nagyatyja, *Beöthy* László, híres viczispánja volt Biharnak és a nagymarjai kuriát a megye legelső házában tartották. Az maradt még *II. László* és neje, *Baranyay* Cze-czilia idejében is, a mikor viruló, híres szép lányok hetedhétországról vonzották oda a kéroket. Jeles fia volt a kiváló családnak *Beöthy* Imre is, a ki itélőmesteri, majd alkanczellári tisztséget is viselt. Mint jogi író is maradandó nevet biztosított magának s nagy munkája az „Opus de coordinatione juridicorum dicasteriorum regni partiumque eidam adnexorum“ 1826-ban jelent meg.

De talán mégis legnevezetesebb tagja volt a családnak *Beöthy* Ödön, a kit a Reform-Magyarország egyik legnagyobb embereként jegyezték föl a historia. Hírnevét az 1830-32-ik

országgyűlésen alapította meg, a mikor, mint liberális katolikus, legmelegebben pártolta a protestánsok ügyét. A szólásszabadság érdekében tartott egy hatalmas beszéde pedig korszakalkotó volt. Később *Beöthy* maga is vegyes házasságot kötött, s a ritka szép reformátos vallásu *Csanády* Luízt vette feleségül. Miután egy püspöki körlevél az ilyen házasságoktól megvonta az egyházi áldást, *Beöthy* lemondott arról, híres szatirikus vénájával vetve oda egyik váradi kanonoknak, hogy: „ha az Isten nem áld meg egy pár embert, a pap áldása ugyse sokat használ.....“

Az őszi évadban dobzódik a főváros a hangversenyekben. Legérdekesebb jelensége koncert-termeinknek *Jan Kubelík*, a fiatal hegedű-titán. Hírűvét 1899-ben tulajdonképen Budapesten alapította meg és *Dunkl* Norbert innen indult vele európai turnéra. Olasz, Francia Német-és Spanyolországot bejárta már, mindenütt arany-és virágéssöt aratva. Még mesének is sok, hogy ez a fekete, vézna cseh ifju havonta 10,000 forintot is keres már. De mint közvetlen környezete állítja, a nagy szerencsét teljes mértékben megérdemli. Ritka jó szíve van és különös gyöngédséggel szereti édesanyját. Az élemedett asszonyról valósággal pazarul gondoskodik. Remek lakást rendeztetett be számára, azonkívül fogatot tart és havonta 400 forintot küld édes anyjának. Amugy is rendkívül részvételtjes szíve van és különösen vagyontalan, zeneiképzettséget mutató gyermekeket pártfogol örömmel. Így *Kolozsvárról* elhozatta egy ottani őrmesternek, *Kollárnak*, *Viktor* nevű fiacskáját, beiratta a prágai konzervatoriumba s minden szükségletéről gondoskodik.

A Sándor-utcai házában is folyik még a politikai koncert, minden változtatásban, *Andrássy* és *furioso*, hogy lehet-e királyné *Chotek* *Zsófia*, meg király az ő fia. A sok okos beszédet hallva, önkénytelenül is eszünkbe jut a csallóközi házaspár naiv anekdotája, a kik úgy megsirdogáltak azon, hogy kié is lesz a *kis ködmön*, ha meghal a gyerek, t. i. az, a ki még meg se született . . .

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Aranyasszony*, vígjáték. Este: *Kis szökevény*, operette. (Bérletszünet.)
Hétfő: *Fernand*, színmű; bemutató előadás. (Páratlan bérlet.)

Kedd: *Fernand*, színmű. (Páros bérlet.)
Szerda: *Báránycák*, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: *Dolly*, színmű; *Harmath* *Józsa* búcsúfel-lepte. (Páros bérlet.)
Péntek: *Vasgyáros*, színmű; *Menszáros* *Margit* első fellépte. (Páratlan bérlet.)
Szombat: *Czigánybáró*, operette. (Páros bérlet.)

* *Tanuljunk Aradtól*. A szegedi színügybizottság megbízásából *Balassa* *Armin* dr. egy memorandumot készített és ebben fejti ki *Festetich* grófnak a szegedi színház állandósítása kérdését. Ebben a felterjesztésben a következő passzus foglaltatik:

A közgyűlés többsége a társulat nyári egzisztenciáját kétségesnek tartván, úgy határozott, hogy a kérdés fölött 2 évre napi-rendre tér. Ezen idő alatt alkalom lesz az *aradi színház* állandósításának alapján tájékoztató tapasztalatokat szerezni, mert ezek hiányában nagyon kockázatosnak látszik a szinkörépitési költség befektetése, ha csak azon alternatív estélyt nem kívánja a város, hogy vagy be kell csuknia a szinkört, vagy pedig magára veszi a nyári szubvencionálás tetemes terheit.

Hát forduljanak csak a szegediek bizalommal *Leszkayhoz*; az már most megmondhatja, hogy miképp lehet 33000 korona deficitre

szert tenni egy nyári szezon alatt. Hogy is mondja az a híres sirvers:

— „Itt nyugszom én, olvasod te — olvas nám én, nyugodnál te!

Ilyenformán üzenhetne a mi direktorunk is Szegednek:

— Deficitben vagyok én, tapasztalni akarsz rajtam te — tapasztálnék rajtad én, deficitben lennél te!

* **Makai darabja.** A nagyváradai Szigligeti Színház igazgatósága tudvalevően tervbe vette, hogy Vörösmarthy Mihály születésének száz éves fordulóján napján előadhatja Makai Emilnek, *Vörösmarthy* című azon alkalmi darabját, melyet a Nemzeti Színház ünnepi előadásának műsoráról levettek. A darab előadási jogának megszerzése végett az igazgató Makai Emilhez fordult, a ki kijelentette, hogy ő a Vörösmarthy családja köréből eredő kérelem folytán nem akarja a kegyeletet sérteni s a darabot a színpadról egyáltalán visszavonta és így annak előadását Nagyváradon sem engedi meg.

* **Abrányiné az operában.** *Abrányiné-Wein* Margit asszony, a budapesti opera egyik erős-sége, mint tudjuk, nemrég ezen intézettől megvált. Fővárosi tudósítónk ma azt táviratozza, hogy Abrányiné december hó 1-én visszamegy az operához s ma alá is írta az új szerződést.

* **A szabadkai szünügybizottság — hanyag.** Egy szegedi lapársunk ezt írja a szabadkai szünügybizottságról: Ma délután 4 órára volt összehívva a szünügyi bizottság; igen fontos tárgyak voltak a napirenden, de 20 tag közül csak az elnök és két tag jelent meg, akik hiába várták a többi tagokat, senki sem jött el, úgy, hogy kénytelenek voltak eltávozni. Már ez Szabadkán szokás, hogy minden tizedik gyűlésen jelenik meg néhány szünügyi bizottsági tag.

* **Kritikus és szünigazgató.** Megittuk, hogy *Komjáthy* János szünigazgató megvonta a színházi szabadjegyet *Benedek* Jánostól, a *Debreczen* szerkesztőjétől, mert az kritika tárgyává tette a műsort, a rendezést, sőt a direktor ráadásul még egy goromba levelet is intézett a szerkesztőhöz. Az összeütközésből kihívás lett. Ma kellett volna lefolyni a párbajnak, de ezt megelőzőleg *Komjáthy* segédeivel együtt felkereste a szerkesztőt, tőle bocsánatot kért, a sértő levelet is visszakergte és meg nem történtnek ohajtotta tekinteni az egész dolgot. Így aztán az affér befejeződött szerencsésen.

* **Az Oratorium Egylet** hétfőn este 8 órakor próbát tart a *férfitagok* részére.

* **Sidney Jones** hétfőn este érkezik Bécsből Budapestre s másnap a Népszínházban sajátkezüleg vezeti a *San Toy* előadását.

* **Föltámadás** cím alatt *Ritt* Gyula, kinek tohából már több ügyes novellakötet jelent meg, egybegyűjtve kiadja legújabb munkáit, mely a jövő év elején kerül könyvpiacra. Egyszersmind új kiadás alá rendezi *Össze-vissza* című kötetét, mely az új kötettel egy időben jelenik meg. Ennek ára füzve 2, diszkötésben 3 korona, a *Föltámadás*-é füzve 2, diszkötésben 4 korona. A kettő együtt megrendelve füzve 3 korona 50 fillér, bőr diszkötésben 6 korona.

* **A vény.** A délutáni pikkolónál *Nyilassy* Matyi, komikus előhúz a zsebéből egy összegyűrt fakó, megsárgult papirdarabkát, régi orvosi receptet. Nézi, nézi, aztán odanyújtja *Rubos* Árpádnak:

— Mi ez te?

— Mi? Recept.

Matyi megcsóválja a fejét, aztán tovább adja *Fenyérinek*:

— No maga tán jobban tudja?

— Tudom hát: vény.

— Vény, vény, de milyen vény?

— Orvosi vény.

A komikus ravasz mosolyra huzta a száját, s óvatosan körülnézett, mielőtt megszólalt:

— Csodálom hogy nem tudjátok.

— No mond már — sürgette kíváncsian az sztal népe.

— *Kis szöke-vény!*

Az utolsó római szalon.

— Bonaparte Julia haláláról. —

Arad, november 10.

Bonaparte Julia hercegnő halálával — melyről a napokban mi is megemlékeztünk — Róma utolsó francia szalonjának ajtói is bezárultak. A szalon légkörét legjobban jellemzi az, hogy ott nem fektettek súlyt arra, vajjon a vendégek bonapartisták voltak-e vagy sem; csak francziáknak kellett lenniök, hogy őket Julia hercegnő kitüntető szivélyességgel fogadja. Szalonjában megfordultak a „fehérek“ és a „feketék“, vagyis a királpártiak és a pápapártiak egyaránt.

A hercegnő *Bonaparte* Károly caninói herceg leánya volt, aki *Lucian* apjához hasonlóan a hatalom minden csábításának, a becsületérzék minden kísértésének erélyesen ellent állt. A hercegnő *Bonaparte* biborosnak volt a nővére, aki egy alkalommal, mikor hirül hozták, hogy pápává fogják választani, így szólt:

— Az lehetetlen, hogy engem valaha pápává válasszanak, mert nincsenek meg bennem azok az erények és az a talentum, amelyet a pápai méltóság megkövetel és legfőképp pedig azért, mert habár mély katolikus, de nem klerikális vagyok.

Ilyen volt az a szellemi milieu, melyben a hercegnő felnevelkedett és amelyhez egész életén hű maradt. Párisban egyik legjobb barátja *Thiers* volt, aki a hetvenes évek eseményei dacára élénk levélbeli összeköttetésben maradt vele; és *Thiers* tudvalevőleg inkább volt minden más egyéb, mint a császárbirodalom barátja. *Mérimé* Prosper, a *Carmen* és *Colomba* szerzője is jó barátja volt, továbbá *La Guéronnière*, a császári ház nagy röpiratírója, *Pére Lacordaire*, *Berthelot* a híres templomi szónok és *Renan* Ernő.

Rómában politikusok, diplomaták, művészek és írók a legszívélyesebb fogadtatásra csak a hercegnő szalonjában akadhattak. A hercegnő elragadó bájjal tudott csevegni.

A hercegnő utolsó évei nagy szomorúságban teltek el; sulyosan megbetegedett és azonfelül a kegyetlen halál legközelebbi rokonai közül egymásután ragadott el áldozatokat és ez is lesújtotta őt.

Összes nővéreit és férjét *del Gallo de Rocca-giovine* Sándor márkit temette el rövid idő alatt és a nagy fájdalom teljesen megtörte.

Az oly nagy kiterjedésű *Bonaparte* ágból most még csak *Primoli* grófné van életben, aki azonban már rég idő óta gyógyíthatlan betegsége miatt teljesen visszavonult a nagyvilág zürös-zajos életétől.

Egy robogó vonat lángokban.

(Meggyult vasuti kocsi.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 10.

Óriási veszedelemben forogtak tegnap délután azok az utasok, kik a Debreczenből Szatmár felé közlekedő vegyes vonattal utaztak s egy vasuti tisztviselő éberségén mult csupán, hogy valamennyien hajmeresztő vasuti katasztrófának nem lettek az áldozatai. A könnyen végzetessé válható vasuti szerencsétlenségről az alábbi tudósítást kaptuk:

Tegnap délután a szokott pontos időben indult ki a debreczeni állomástól a Szatmár—Mármaros-Sziget felé közlekedő vegyesvonat. A személyszállító kocsik már Debreczenben megteltek utasokkal, de utközben, az érmihályfalvai állomáson, mivel Mihályfalván éppen hetivásár volt, annyian szálltak fel a vonatra, hogy a kocsik zsufolásig megteltek utasokkal. Ember ember hátán tolongott a kupékban a

szaniszlói állomásig. Itt aztán vagy negyvenen szálltak ki a tulzsufolt kocsikból s egy első és egy második osztályú fülke teljesen üresen is maradt.

Sötét este van már, midőn a vonat a szaniszlói állomásra érkezik s mivel itt találkozik a szatmár-budapesti személyvonattal, tizenöt-husz percnyi stációt tart, míg a Szatmár felől jövő személyvonat az állomásra beérkezik; sőt bevárja a személyvonat elindulását is s csak aztán indul ki Szaniszló állomásra a vegyes vonat.

Midőn a Budapest felé menő személyvonat az állomásból kirobogott, a vegyesvonat vezetője is jelt adott az indulásra. De alig futott ki a vegyesvonat a szaniszlói állomásból, midőn az állomás pénztárnoka: *Sárándi* István észrevette, hogy a robogó vonat egyik kocsijából sűrű füst tödul ki s a következő pillanatban már hatalmas lángnyelvek csapkodtak ki a kocsi tetején.

Koszka János vasuti őr löhalálában utána vetette magát a robogó vonatnak, torkaszakadtából kiáltozva:

— Megállj! Ég a vonat!

A vasuti őr kétségbeesett kiáltásait a robogó vonatról senki sem hüllotta, jelzéseit sem látta meg, míg az égő kocsi szomszédságában levő utasok vették észre a veszedelmet s leirhatatlan rémület fogta el őket.

Óriási zürzavar támadt a kupékban. Az utasok kétségbeesett jajveszékésben törtek ki, nők és gyermekek fülsiketítő rémes sikoltozása és a fülkék ablakainak zörgetése végre figyelmessé tette az egyik kalauzt is a nagy veszedelemre, amidőn azonban az egyik utasnak eszébe jutott a vészféket meghuzni, erre aztán a robogó vonat hirtelen megállott.

Az utasok között a rémület csak most tört ki teljes valóságban. Midőn a kupek ablakaiból a lángoló vasuti kocsit észre vették, egyik a másikan keresztül gázolva menekült a fülkéből, a nyílt pályára kiugrálva.

A lángoló kocsi valóban borzalmas látványt nyújtott a sötét éjszakában, s ha a vonatot csak pár percczel később állították volna meg, a szomszéd harmadosztályú kocsi is tüzet fogott volna, amely zsufolva volt utasokkal, míg a teljesen elégett I. és II. osztályú kocsiban szerencsére *egyetlen utas sem volt*.

Nagy bajjal sikerült csak az égő kocsit lekapcsolni, mert a kocsi vasrészei teljesen áttüzesedtek, úgy, hogy a kocsit tartó vaskapcsokhoz pusztá kézzel nem lehetett nyulni.

A kocsi lekapcsolásával a veszedelem teljesen elmúlt s a vonat nagy késéssel tovább folytathatta útját Szatmár felé.

Földbirtokos és pénzügynök.

— A végtárgyalás második napja. —

Budapest, november 10.

A végtárgyalás második napját az elnök megnyitván, bejelenti, hogy *Gillány* Róbert *Zboray* Miklós dr. ügyvédet bizta meg védelmével.

— *Gillány!* mondja, volt önnél a Bajnok-utcza lakásán *Lefkovits* Lukács?

— Nem emlékszem.

— Ön a vizsgálat folyamán azt vallotta, hogy volt ott *Lukács*.

— Nem emlékszem.

— Különös, hogy most nem emlékszik semmire, ami akkor történt.

— Akkor mindig ittunk.

Lehotzky Antal ügyvéd orsz. képviselő a mai nap első tanuja.

— Emlékszik-e tanu ur arra, hogy *Zolnay* ügyvéd urral egy feljelentést tétetett *Lukács* ellen sikkasztás miatt.

— Igen.

— Mondja el, hogy történt a dolog.

1899 április 26-án este 6 óra után jöt-

tek hozzám az irodába Zolnay, Formágyi Burghard Ákos s ott előadták a következő tényállást.

Lukács (Lefkovits) Mátyás ügynöknek 1899 április 9 vagy 10-én Zolnay Béla 6000 forintot adott át, hogy a Riess testvéreknek fizesse ki. A pénzt 6000 frtot Zolnay 6 darab ezresben fizette ki Lukács kezeihez Gillány lakásán. Formágyi dr. és Gillány látták is. Tanu még külön-külön is megkérdezte a tanukat, vajjon látták-e a pénz átadását, mire ők igennel feleltek. Én erre azonnal megírtam a feljelentést. Burghardt Ákos írta ezt, akinek én tollba dikáltam.

— Mondja tanu ur, nem volt részeg akkor Gillány?

— Nem. Sőt emlékszem arra is, hogy ép Gillány kérdezte tőlem, hogy ugyan hol találkozott velem? Én sehogy sem emlékeztem, hogy valaha találkoztam volna vele, de ő erre ismét erősítette, hogy találkozott velem.

— A feljelentést mikor adta be ügyvéd ur.

— Még az nap este Burgharddal együtt vittem be a főkapitánysághoz. Visszatérve a rendőrségtől, betértem a Kövesy-vendéglőbe vacsorázni. Ott találtam Zolnayékat. Én mondtam nekik, hogy a feljelentést már beadtam. Ott volt akkor Berecz Károly is. Nekem Berecz nagyon ösmerősnek tűnt fel. Ep ezért kérdeztem dr. Formágyitól, vajjon nem ez az a Berecz, aki a Takács Zoltán ügyében szerepelt. De igen ez az, szölt Formágyi. Na akkor baj van, mert én nem írom a nevemet az övével egy lapra. Most már vissza akartam lépni Zolnay képviselétől, mert ép Berecz Károly volt a Nyilatkozat egyik tanuja. Erre aztán átmentünk a New-York kávéháza s csináltunk egy másik nyilatkozatot, amelyen Berecz neve kimaradt.

Etter ügyész: Tovább is befolyt az ügyvéd ur Zolnay ügyébe?

— Igen, egy 2000 frtos váltót kaptam, a melyet Lefkovitsné és Borsody Vilmos állítottak ki s adtak át Zolnay Bélának, aki ezt elhozta hozzám, azt mondva, hogy Lukács Lefkovitsné-től kapta a 6000 frt fejében. Én mondtam neki, hogy ne fogadja el, mert amíg én képviselem, addig 6000 frtnál kevesebbet nem szabad elfogadnia. Zolnay erre megjegyezte, hogy igazam van. Ez a kijelentése még jobban megerősítette bennem azt a feltevést, hogy Zolnaynak igaza van.

Gillány védője: Láta az ügyvéd ur Gillányt a vizsgálóbíró előtti kihallgatásai alkalmával?

— Igen, egyszer. Na akkor szemrehányást tettem neki, miért ültettek fel, ekkor azt mondta, hogy ha én egyszer vallok, akkor megszűnik az egyezés.

A szembesítésnél a vádlottak közül csakis Zolnaynak nem volt kifogása a tanu vallomása után.

Ezután a törvényszék Borsody Vilmos kihallgatása ügyében akként határozott, hogy Kürthy törvényszéki bírót dr. Csópay Dénes jegyzővel kiküldi Borsody kihallgatása végett ennek lakására.

Rüblein Dezső volt főhadnagy vallomását olvasta fel az elnök, mert Rüblein feltalálható nem volt Rüblein vallja, hogy Lefkovits Lukács az ő jelenlétében is elismerte a 6000 frt átvételét.

Lukács tagadja s megjegyzi, hogy Drölich tanutól kérdezte Rüblein, hogy hogyan nézek én ki.

Berecz Károly ügynök kihallgatása következett.

A tanu azonos azzal a Berecz Károlylyal a ki a Takács-ügyben is szerepelt.

Tanu vallja, hogy Gillány és Formágyi csakugyan részegek voltak az időben. — Tagadja, hogy Lehotzky ügyvéd felolvasta volna a nyilatkozatokat, amelyeket ő csak mint tanu írt alá.

A tanu letett vallomására a törvényszék nem eskette meg, mert már büntetve volt nyereségvágyból elkövetett büntett miatt.

A tárgyalást hétfőn folytatják.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A szállodások, vendéglősök, kávéosok, pinczerek és kávésségdek országos nyugdíjgyesületének aradi választmánya, valamint a pinczerek asztaltársasága hétfőn, f. hó 12-én dél-

után fél 4 órakor a Millenium sörccsarnok külön helyiségében együtt tartja gyűlését, melyre az összes tagok meghívotnak.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egyesület elnöksége holnap, vasárnap d. u. 8 órakor rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat meghívja Rosmanth Albert elnök.

* Az Egyenlőség asztaltársaság holnap, vasárnap este 7 órakor Aliman Tibor vendéglőjében rendkívüli közgyűlést tart.

A Népszínház botránya.

— Kritika a vizsgálatról. —

Arad, november 10.

A népszínházi bizottság tegnap délután tartott ülésében tárgyalta ama vádat, a melyet az *Egyetértés* a népszínház igazgatója ellen emelt. A végrehajtó bizottság arról győződött meg, hogy a *Porzolt* Kálmán ellen emelt azon vád, hogy ő igazgatói állásával a népszínház nőtagjaival szemben visszaélt volna — teljesen alaptalan.

A népszínház igazgatói kezelése jó hírnevének fenntartása okából a bizottság felhívta az igazgatót, hogy a támadást közlő hirlapok ellen sajtóper utján, *Gazsi* Mariska kisasszony ellen pedig a népszínházi törvény 29—35. pontja értelmében igazait érvenyesítse.

Bizonyára emlékeznek olvasóink a népszínházi botrányra, melyet az *Egyetértés* pattantott ki. Mivel ez a kinos ügy valószínűleg sok szóbeszédre fog még alkalmat adni, bizonyára nem lesz érdektelen, ha bemutatjuk, mikép vélekedik a fent közölt határozatról az *E-s*.

Mai számában az alábbiakat írja:

Hozzá vagyunk szokva, hogy a főváros egyik-másik bizottsága érthetetlen határozatokat hoz, de arra még sem voltunk elkészülve, hogy a népszínházi bizottság egyenesen *botrányos határozatot* hozzon.

Az történet ugyanis, hogy az *Egyetértés* megírta azoknak a botrányoknak a tizedrészét, a melyeket *Porzolt* Kálmán igazgató a népszínházban napról-napra rendez, megírta nevezetesen, hogy egyik nőtagját hogyan üldözi, meg is nevezte ezt a művésznőt s ma meghozza a bizottság a határozatát, mely szerint a bizottság végrehajtó bizottsága arról győződött meg, hogy a vád teljesen alaptalan. Sic!

Ezzel szemben pedig tény az, hogy *Gazsi* Mariska, a színház azon tagja, a kivel szemben *Porzolt* a leghallatlanabb botrányokat rendezte, ideje korán levelet írt *Halmos* János polgármesternek, mint a bizottság elnökének s kérte, hogy amennyiben vizsgálat lesz, ne csak *Porzolt*ot, hanem őt is hallgassák meg. S a bizottság mégis határozott a nélkül, hogy őt meghallgatták volna. Tény az is, hogy a népszínház egyik előkelő művésznőjétől valóságos bizonyítványt és pedig határozott megtevesztés alapján. Az illető művésznő másnap levelet írt *Halmos* polgármesternek s levelében kijelentette, hogy ő ezt az „erkölcsi bizonyítványt” visszavonja, mert jó lelkiismerettel nem adhat erkölcsi bizonyítványt *Porzolt* urnak. A bizottság ezt a művésznőt sem hallgatta ki. Hanem egyszerűen ítélkezett *Porzolt* Kálmán bementésai és információi alapján.

Hogy *Halmos*, *Klér* et consortes urak ez eljárása épenséggel nem mondható részrehajlatlannak, az nyilvánvaló.

A mi a dolognak *Porzolt*ra vonatkozó ré-

szét illeti, arra nézve első sorban az a megjegyzésünk, hogy várjuk azt a sajtóper *Polónyi* Géza ügyvéd urral együtt. S reméljük, hogy meg is lesz az a sajtóper *Porzolt* igazgató ur *hosszu szabadsága előtt*. Ott majd a főkapitányság fogja bizonyíthatni, hogy igenis szükség volt két detektivre, hogy az igazgató ur botrányos szerelme miatt vitrioldráma ne legyen a színpadon, a hölgyek pedig eskü alatt vallhassanak majd *Porzolt* ur dolgairól. Különb — értesülésünk szerint — az ügyben első sorban érdekelt színész *rágalmazási per* indít *Porzolt* ellen azok miatt, a miket róla úgy a bizottsági tagok, mint mások előtt is híresztelt.

Későn este sikerült a végrehajtó bizottság egyik tagját megtalálnunk. Ő arra a kérdésünkre, hogyan történhetett meg az, hogy a vizsgálat egyetlen kihallgatás nélkül ért véget, azt felelte, hogy ők *csak* azt vizsgálták meg, „visszaélt-e igazgatói hatalmával *Porzolt*? S meggyőződésük az, hogy nem. Ezt a felvilágosítást kaptuk a végrehajtó bizottság egyik tagjától. Jó szerencse reánk nézve, hogy a sajtóbíró, mielőtt itél, kihallgatja a feleket.

A korcsmárosné aranykarperece.

(Botrányt csináló aljárásbíró.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 10.

Batta Béla dr. szegedi aljárásbíró tavaly július óta állandó vizsálykodásban állott kollégájával, *Berzsán* Aurél albiróval, a mire a „*Pille*” vendéglősné aranykarkötője szolgáltatott alkalmat. A két albiró, július 31-én együtt borozgatott a nevezett vendéglő egyik asztalánál, midőn *Berzsán* egy karjára csatolt karkötővel dicsekedett *Battanak*, a ki abban a 21 esztendősinos vendéglősné tulajdonára ismerve, elakarta tőle venni.

— Próbálja meg hát! — szölt *Berzsán*.

— Nemesak hogy megpróbálom, de el is veszem, sőt ha kell, össze is töröm!

A tréfálkozásból csakhamar szövaltság, sőt dulakodás keletkezett s *Batta*, a vendégek megbotrányozására, széket emelt kollégájára, úgy hogy a vendéglősné kellett közbelépni, hogy őket szétválassza egymástól. A dologból párbaj keletkezett, a mely mindkettőjük könnyű sebesülésével végződött, s a melyért a törvényszék 8—8 napi államfogházra ítélte őket.

A párbaj után két nappal, augusztus 5-én, a „*Pille*” kerthelyiségében együtt volt a város intelligenciája. *Batta* a helyettes polgármester csaádjával ült egy asztalnál, mig szemben velök *Berzsán* foglalt helyet barátai körében. *Berzsán*, a mint belépett a vendéglőbe, egy virágcsokrot vásárolt a virágáros leánytól és átnyújtotta az asztalukhoz lépő vendéglősnének, a ki, miután egy szálát belőle a *Berzsán* gomblyukába tűzött, a többi keblére helyezte. A mint ezt *Batta* meglátta, felugrott helyéről, hozzájok rohant, letépte mindkettő kebléről a virágot, a földre tiporta, és így kiáltott *Berzsánra*:

— Nyomorult, gazember, vad oláh! Ha mégegyszer utamba állasz, megtaposlak!

— Mit akar tőlem — szölt az nyugodtan — mi már leszámoltunk egymással.

— De még csak ezután számolunk — kiáltott a dühöngő *Batta* és botjával végig vágott az asztalon.

A közönség soraiban a méltatlankodás mőraja zugott végig, amelynek többen kifejezést is adtak.

— No ez már még sem bíróhoz illő viselkedés!

Tóth Árpád vasuti hivatalnok is így nyilatkozott, mire az albiró botjával feléje sujtott,

de az a hatalmas ütést esernyőjével felfogta. Ezután következett csak a botrány java.

Tóth rendőrt hívott, de mialatt az oda ért, Batta torkon ragadta Berzsánt, a kinek fél karja, a párbaj következtében fel volt kötve s az erőteljes emberrel szemben csaknem tebetellen volt, — a kerítéshez szoritotta s rávált:

— Most meghalsz!

Berzsánnak sikerült félkezével nadrágja hátsó zsebéhez férkőzni, a honnan kiragadta revolverét, de mielőtt még használhatta volna, az elősiető rendőr kicsavarta a kezéből.

A kir. ügyészség az izgága albiró ellen fegyelmi feljelentést tett és a szegedi ítélőtábla mint elsőfoku fegyelmi bíróság, tekintettel arra, hogy már egy ízben Batta fegyelmileg büntetve volt, a büntetés harmadik fokozatát alkalmazta és nyilvános botrányozás miatt 600 korona pénzbüntetésre ítélte. A kir. ügyész súlyosbbitásért, a bíró pedig enyhítésért felebezett a kuriához. Batta felebbezésében azt hozza fel mentségére, hogy a botrány nem volt olyan nagy, mint a minőre „a helybeli gyarló sajtó gyarló közgei felfújták.”

A kuria, mely Hieronymy bíró előadásában ma foglalkozott ezzel az ügygel, Katona Béla dr. koronaügyész-helyettes hivatalvesztési indítványával szemben a tábla ítéletét hagyta helyben.

Öngyilkos honvédhadnagy,

— Minek is van szerelem. —

Arad, november 10.

Egy szép fiatal hadnagy hideg teteme fekszik Kolozsvárott a bonczterem márványaasztalán.

Holtan vitték be a bonczintézetbe s most ott fekszik. Meglehet, már ma belevág az orvos hideg kése a fehér hullába, hogy megállapítsák a halál igaz okát; meglehet, a bonczolás végkép el is marad, mert a szegény megboldogult úgy rendelkezett...

Ezer és ezer filozof hiába tagadja a szerelem létezését, a virágnak megtiltani nem lehet, a szívnek parancsolni nem lehet...

Szegény Somló hadnagy sem tudott a szívének parancsolni. Szeretett valakit, aki nem lehetett az övé és mert szerelmi bánatában sokat, nagyon sokat szenvedett — hiszen aludni sem tudott e miatt — tegnap itt hagyta ezt a sivár világot.

Az öngyilkosság részleteiről a következőket írja tudósítónk:

A kolozsvári garnizon egyik legrokonszenvesebb tagja volt Somló Gusztáv. Fiatalkorában, fess hadnagy tele sok-sok ambícióval, fényes reményekkel szép jövőjét illetőleg.

Am a remények immár nem valósulnak meg. Somló Gusztávval is megesett az, a mi más fiatal emberrel. Szerelmes lett. Ábrándos lelke folyton ideáljával foglalkozott, annyira, hogy éjjeli sem tudott nyugodni, pihenni. Az álom jótékony angyala elkerülte s este vagy éjjel mikor nyugvóra tért, órákig elhánykódott ágyában a nélkül, hogy szempilláit az üdítő álom csak percze is lecsukta volna.

Hogy kinzó álmatlanságától szabaduljon, tegnap valami oszvoszást vett be. Ez azonban méreggel lehetett keverve, mert olyan kinjai támadtak tőle, hogy azokat nem birva kiállani, s tört döfött mellébe.

Patakként ömlött a nyitott sebből a vér és a fiatal hadnagy rövid haláltusa után kiszenvedett.

Holtosét bevitték a bonczoló intézetbe. Hogy felfogják-e bonczolni, az még nincs oldóntve mert ő maga azt kérte, hogy ne bonczolják fel.

Az öngyilkosság oka: reménytelen szerelem.

Gyilkosság és gyilkossági kísérlet a községi előjáróság ülésén.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, november 10.

A közügyek tárgyalásaival ujabban már nem is a jegyzőkönyvvezetőnek kellemes foglalkoznia, hanem az elmeorvosoknak, kik ezen a téren sok és kitűnő adatokat tudnának beszerezni a mai generáció idegességéről és sokaknál lappangva működő ideg és elmebajról. A hírlapok gyakran a gyűlések olyképeni lefolyásáról adnak hírt, hogy azokban egy néhány meghibbant elme, tulterjengő idegbaj jelenségének kétségbevonhatlan bizonyítékai rejlenek.

Ilyen jelenségről ad ma értesítést egy komáromi távirat, mely szerint a községi bíró a képviselő testület gyűlésén egy ülnököt revolverével agyonlőtt.

A szomorú esetről a következő részleteket kaptuk:

Nagy-Lóth községében, Komárom megyében a képviselőtestületnek mai napon közgyűlése volt. A közgyűlésen, miután fontosabb ügyek voltak a napirenden, a képviselő testület tagjai nagy számban vettek részt.

Az egyik fontosabb ügy tárgyalása közben Dióssy községi bíró véleményét megczáfolni iparkodott Bossányi József ülnök, ki azonban a legnagyobb tárgyilagossággal bírálta meg a bíró előterjesztéseit.

A községi bíró azonban ebben a bírálatban személyes motivumokat vélt feldezní és azért ingerülten visszautasította az elnök véleményét.

A vita ekkor már élénkebb, sőt zajos lett, ami a felhevült községi bírót teljesen kihozta sodrából és hirtelen helyéről felkelve, zsebéből kirántotta a revolvert és a községi ülnökre elsütötte.

Bocsányi József a lövéstől találva, egy rémkiáltással a földre vágódott és kevés perc múlva holtan terült el a gyűlésterem padlóján.

A megrémült képviselőtestület a bírót megrohanta és ha Korpás András ülnök ügyesen meg nem ragadja a bíró karját, ő is golyótól találva, áldozata lett volna a dühöngőnek. Dióssy már ráfogta revolverét, el is sütötte, de Korpás félreirányította kezében a fegyvert s így a második golyó senkiben sem tett kárt.

A gyilkos bírót sikerült ártalmatlanná tenni és megkötözve átadták a csendőrségnek. Azt hiszik, hogy pillanatnyi elmezavar vitte a szerencsétlent a gyilkosságra.

Kettős gázmérgezés.

— Mentés a végső veszedelmében. —

Arad, november 10.

Az Andrassy-tér és Széchenyi-utca sarkán álló Neuman-házban ma közel állott a halálhoz két nő, egészen közel, egy lépésnyire, vagyis a jelen esetben egy negyed órányira.

Leszkay András szinigazgató emeleti lakásában történt az eset, mely majdnem életébe került a szakácsnőnek és szobaleánynak. — Mindkettő gázmérgezés folytán jutott veszedelmbe, melyből az utolsó perczekben mentették ki őket, véletlenül.

Ma korán reggel a pékinas, ki naponta szállítja a péksüteményt a szinigazgatóhoz, kopogott Leszkay konyhaajtóján. Máskor felbrednek a cselédek, ma azonban hiába zörgött, nem jelentkezett senki.

Az inas pedig hallotta, hogy valaki van a konyhában, erre mutatott az az elfojtott nyögés, mely onnan kihatolt a folyosóra.

Rosszat sejtve, még jobban döngögni kezdte

az ajtót, mire a belső lakásban alvó Leszkay is felébredett és belülről igyekezett a konyhába.

Mikor ennek ajtaját kinyitotta, szédítően erős gázzzag csapta meg. Azonnal észrevette, hogy gázömlés történt a helyiségben, hol a két nőcseléd alszik.

Rögtön kinyitotta az ajtókat s mikor be lehetett hatolni a konyhába, megkönnyebbülve látta, hogy a cselédek, bár eszméletlenül fekszenek, még élnek. Orvosért küldött s hamarosan megjelent Tisch Mór dr., ki hozzáfogott a két nő élesztéséhez. Dörzsölte őket, mesterseges légzést alkalmazott, míg végre nehezen sikerült mindkettőt életre téríteni.

A gázömlés úgy származott, hogy a cselédek a konyhában lévő gázórát és gázcsapot nyitva hagyták. Az orvos megállapította, hogy ha még egy negyed óráig a fertőzött levegőben maradnak a nők, mindketten megfuladnak.

Délután úgy a szakácsné, mint a szobaleány csupán kisebb rosszulletet érzett már.

HIREK.

— A kereskedelmi miniszter Aradon. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter, mint már említettük, f. hó 16-án érkezik Aradra, hol a nagyobb iparvállalatokat szándékozik megtekinteni. A miniszter kíséretében érkeznek Vértessy Kálmán és Sztéryni József miniszteri tanácsosok, továbbá Hollán Sándor miniszteri titkár. A miniszter ugyanazon nap az esti vonattal visszautazik Budapestre, előzőleg azonban társas lakoma lesz, melynek rendező bizottsága az alábbi értesítést intézi a közönséghez: Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter Aradra jövelele alkalmából pénteken, f. hó 16-án este 7 órakor a Fehér kereszt szállóban társaslakoma rendeztetik. Egy teríték ára öt korona. Mindazok, a kik e lakomán részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy az egyes hivatalokban és intézetekben levő iveket legkésőbb f. hó 14-én délig részvételi szándékukat bejelenteni sziveskedjenek. Banket-jegy azon kívül a kereskedelmi és iparkamarában, továbbá Marschall Gyula és Gebhart István urak üzletében is váltható a jelzett határidőig.

— A király — mint tudósítónk táviratozza — ma Gödöllőn a szenkirályi erdőben folytatta vadászatait.

— Az aradi első takarékpénztár igazgató választmánya ma délután tartotta szokásos negyedévi ülését a választmány tagjainak nagy részvétele mellett. Az ülésen Andrányi Károly igazgató elnökölt, ki a jelenlévők üdvözlése után visszapillantást vetett a lefolyt negyedév eredményére. Majd párhuzamot vont a jelenlegi s a múlt évi üzleti viszonyok között, melynek eredményeképp örömmel konstataálta, hogy a pénzügyviszonyok javultak s már nem oly nyomasztó természetűek, mint voltak eddig. A felolvasott negyedévi forgalmi kimutatásból meggyőződést szerzett az igazgatóság, hogy az intézet betétálladékában emelkedés mutatkozik, nem csökkent a forgalom sem. Ezeket a bejelentéseket örömmel vette tudomásul a választmány. Azután Ottenberg Tivadar vezérigazgató bejelentette, hogy az intézet tulajdonába árverésen átment kaszaperi földet időközben sikerült eladni, úgy, hogy ezen műveletből az aradi első takarékpénztárra semminemű veszteség nem háramlott. Ezt is is tudomásul vette az igazgató választmány. Több tárgy nem lévén napirenden, Andrányi elnök az ülést berekesztette.

— Nátafalussy Kornél kir. tanácsos tanakrületi főigazgató a mai napon befejezte a helybeli főgyimnasium és reáliskolánál nyolcz na-

pig tartott látogatását, megelégedését fejezte ki a tapasztaltak felett s a legmelegebb elismerésével jutalmazta mindkét tanári kar fáradságát. Egyetlen kifogása az épület ellen volt, melyben három tanintézet van összehalmozva s így az egyesek fejlődése teljesen meg van akadályozva.

— **Házasság.** Fényes esküvő lesz holnap, vasárnap déli 12 órakor az aradi izr. templomban, hol *Lemberger Ármán*, a bécsi és budapesti Klinger nagyiparos-czég főtisztviselőjének és *Bing Elza* urhölgy, *Bing Ede* aradi bornagykereskedő és városi törvényhatósági bizottsági tag nagyműveltségű, bájos leányának frigyét fogja *Rosenberg Sándor* dr. főrabbi egyházilag megáldani.

Polgár Béla mária-radnai kir. aljárásbíró ma délben kötött házasságot *Kisjenőn Tabajdy Margit* kisasszonnyal, *Tabajdy Sándor* kir. ítélőtáblai bíró bájos leányával. A fényes esküvőn násznagyok voltak: *Dulághy József* (Ipolság) és *Schröder Kornél* (Gyula), koszorus leányok: *Schröder Lenke* és *Tabajdy Juliska* kisasszonyok.

Mint lapunknak Budapestről jelentik, legszűkebb családi körben ma délután kötött házasságot *Falk Miksának*, Arad város volt országgyűlési képviselőjének egyetlen leányával, *Ottília* kisasszonnyal *Szalay Aladár* államvasuti főhivatalnok. A menyasszony részéről *Hegedűs Sándor* kereskedelmi miniszter, a vőlegény részéről *Ludvigh Gyula* államvasuti elnökgazdát volt a tanu. A polgári házasságkötést a róm. katolikus templomban esküvő követte.

— **Az aradi ipar- és népbank igazgató választmánya** ma tartotta meg harmadik évnegyedes ülését, melyben *Tagányi István* soros igazgató elnököt. Elnök üdvözlö a szép számban megjelent tagokat és kötelességet vél teljesíteni, midőn első sorban *Böhm Adolf* vezérigazgatóról szól, ki megrongált egészségének helyreállítása végett Meránba utazott és a kitől — és ezt a választmánnyal különös örömmel közli — egészségi állapota javulásáról a legjobb híreket kapta, úgy, hogy az intézet vezetését már a jövő hóban valószínűleg újra átvetheti. Felkéri *Konschitzky József* titkár, hogy a negyedévi forgalmi kimutatást terjessze elő. *Konschitzky* titkár felolvassa a múlt évnegyedről a forgalmi kimutatást, mely számszerű jelentést a választmány örvendetes tudomásul vette. Az egyes üzletágakban elért eredmények az intézet folytonos fejlődéséről tesznek fényes bizonyosságot. Elnök elismerését fejezi ki *Konschitzky* titkárnak, köszönetet mond a megjelent választmányi tagok érdeklődéséért és az ülést berekeszti.

— **Koszoru már volna . . .** A nagyváradi jogakadémia ifjusága ma tartott ülésén kimondott, hogy *Vörösmarty Mihály* szobrára óriási ércz-koszorut fog helyezni s az összes hazai főiskolák ifjuságát felszólítja, hogy adakozásából járuljon hozzá a koszoru költségeihez. De hát hová fogják elhelyezni a koszorut, mikor maga a szobor még csak a jövő zenéje?

— **Hivatalvesztésre ítélt tanfelügyelő.** *Makó*-ról táviratozzák: Csanádvármegye fegyelmi választmánya ma délelőtt tartott ülésén *Kubinyi Mihály* kir. tanfelügyelőt a lapokban ismertetett diskrét dolgai miatt *hivatalvesztésre* ítélte. Magától értetődik, hogy ez az ítélet még a kultuszminiszter elé kerül felülbírálás végett.

— **A skatulya-rendszer eltörlése.** A pénzügyi bizottságból kiküldött kisebb bizottság, mely arra a célra küldetett ki, hogy a pénztár és könyvelés egyszerűbb vezetésére és a skatulya-rendszer kiküszöbölésére javaslatot dolgozna ki, ma ülést tartott. A bizottság abban állapodott meg, hogy egyhangulag ki-

mondta, miszerint a most gyakorlatban lévő *skatulya-rendszer nem felel meg a követelményeknek.* Ezért czélszerűnek tartja, hogy az *összesített kezelés* alkalmaztassék. Ajánlatosnak véli a bizottság, hogy a főszámvevő és főpénztárnok oly városokba küldessenek ki, mint Győr, vagy Debreczen, hol az új rendszer már funkcionál. A kiküldöttek, kellő tanulmányozás után tegyenek jelentést az albizottságnak. Az ülésen jelen voltak: *Bund Henrik* főszámvevő, *Urbányi Béla* főpénztárnok, *Révész Adolf*, *Ottenberg Tivadar*, *Tedeschi Viktor*, *Kohn S. N.*, *Ring Géza.*

— **A karácsonyi bazar rendező bizottsága** értesíti az érdekelt iparosokat, illetve kiállítani szándékozókat, hogy a bizottság minden vasárnap délután 3—5 óráig tartja ülését a fa- és fémipari szakiskolában. Az idő rövidségére való tekintettel igyekezzék mindenki a bejelentést mihamarább eszközölni, hogy a bizottság a hely miatt tájékozást szerezhessen. A fa- és fémiparban dolgozó iparosok naponta d. u. 3—5 óráig jelentkezhetnek a szükséges rajzok elkészítése miatt *Jankó Gyula* és *Reinhart Kálmán* szaktanár uraknál a fa- és fémipar szakiskolában. A kiállításon résztvehet bármely szakba tartozó iparos, kinek iparczikke elárúsításra alkalmas. Bejelentési iverk kaphatók *Reinhart Gyula* urnál, a faipari szakcsoport elnökénél és az ipartestület titkári irodájában.

— **A kaszárnya és a helyi ipar.** Az építészeti bizottság előterjesztésére a tanács a honvéd lovassági laktanya építési határidejét 1901 április hó 1-re tűzte ki. Az építészeti bizottság javasolja, hogy az építési munkára *csak helybeli iparosok pályázhassanak.* Ezzel szemben a mai tanácsülésen felmerült az az agodalom, hogy az építkezés drágább lesz. *Varjassy Lajos* gazdasági tanácsnok azonban több várost hozott fel például, hol hasonló munkákat csak helyi vállalkozóknak adtak ki, Nagyváradot, Kolozsvárt és Kécskemétet. A tanács elhatározta, hogy az ügyet közgyűlés elé viszi.

— **A város és a katonaság vitás ügye.** Hosszu idő óta húzódik Aradváros és a katonai állomásparancsnokság között a póttartalékosok elszállítására vonatkozó ügy. A parancsnokság azt kívánta, hogy a város a várbeli kazamátákat alakítsa át és tegye lakhatóvá. A város erre hajlandó lett volna, ha a fent nevezett katonákat ott szállásolják el. Miután a parancsnokság csak a közös hadsereghez tartozó legénység elszállítását biztosította, az építkezés elmaradt. Az állomásparancsnokság erre barakok építésére kérte a várost, de ebbe a beszállásos bizottság javaslatára, nem ment bele a város. Az elszállítás azóta a városban folyik s a most ősszel bevonult póttartalékosokat mind a városban helyezték el. Hogy a katonák így szétszórva laknak, sok kellemetlenséggel jár s az állomás parancsnokság most átirta a városhoz. Ezzel ismét kezdetüket veszik a tárgyalások, melyek folyamán a város nem mehet bele abba amit a katonai részről kívánnak.

— **A kerékpáradó eltörlése.** Az alábbi felhívást vettük: *Nemes Zsiga* dr. ügyvéd ur törvényhatósági bizottsági tag és több társa beadványt intéztek a szerdai városi közgyűlés elé, a kerékpáradó eltörlése tárgyában. A törvényhatóság tagjait ügyünknek megnyerni a mi kötelességünk. Felkérjük ezért mindazon kerékpárosokat, kiknek az adó eltörlése érdekükben van, hogy holnap vasárnap este 9 órakor a Vas kávéházban tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. *Kormos Sándor* az A. K. C. titkára, *Zima Tibor* a M. K. E. titkára.

— **A szarvasi mandátum.** A képviselőház állandó igazolási bizottsága *Bornemisza* Adám elnöklésével tartott ülésében vizsgálat alá vette *Bolza Géza* grófnak Szarvas város választókerületében megválasztott képviselőnek megbízó levelét. A megbízólevélül szolgáló választási jegyzőkönyv úgy kiállítására, mint tartalmára

nézve megfelelően a törvény és a házszabályok rendelkezéseinek, a bizottság *Bolza Géza* grófo a választás elleni kérvényezhetésére megszábot harmincz nap fentartásával igazolási képviselőnek jelentette ki s ennek a házban való bejelentésével jegyzőjét *Psik Lajost* bizta meg.

— **Halálos párbaj Aradon.** Az esti órákban kávéházban, vendéglőben és a korzón szájról szájra szállt a hír, hogy Aradon a csálai erdőben ma délután halálos kimenetelű pisztoly-párbaj volt. Eleinte alig néhányan beszéltek a dologról és csak a tényt híresztelték, később már az egész párbaj körülményes lefolyását, a segédek és orvosok neveit is emlegették a legpozitívabb formában. Csupán azt nem tudták megmondani, *ki* lőttek le és *ki* volt az ellenfél, noha azok a bizonyos „beavatottak“ úgy mondták, hogy a párbaj szerencsétlen áldozata egy közöshadseregbeli hadnagy, míg másik versió szerint huszártiszt. Az eset hírére később oly határozottsággal terjesztették, hogy a rendőrség is utána járt a dolognak és nagy aprattussal kutatni kezdett minden irányban. És az eredmény az volt, hogy a hír nem egyéb rossz élcnél, fölültetésnél. A mese feltalálója ezalatt pedig bizonyára jót nevetett, tapasztalva azt az izgatottságot, melyet kacsája városszerte keltett.

— **Krivány bírái előtt.** *Krivány János* sikkasztásai ügyében *december hó 15-re* tűzte ki *Földes János* főtárgyalási elnök a tárgyalást.

— **Halálozások Aradvárosának gyásza van:** *Petrovics Mihály* nyugalmazott városi iktató, ki hosszas betegségére való te intetből csak a múlt hónapban ment penzióba, elhunyt. *Derék*, jóra való ember volt a megboldogult, a város tisztikarának régi munkása, ki iránt a tanács kitűnő szolgálataiért nyugalomba vonulása alkalmából külön is kifejezte köszönetét és elismerését. Elhunytáról a következő gyászlapot vettük:

Özv. *Petrovics Mihályné* szül. *Kiurszky Mária* a maga és az alólírottak nevében is fájdalmas szívvel jelenti a felejtethető férj, illetve vő, atya, rokon és barát, *Petrovics Mihály* nyug. városi iktatónak, 1900. november hó 10-én, életének 48-ik. boldog házasságának 15-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi maradványai november 11-én, d. u. 3 órakor fognak *Bocskay-tér 5.* számú házból a görög keleti szerb egyház szertartásai szerint tartandó ima után a helybeli felső temetőben örök nyugalomba helyeztetni. Nyugodjék békében! Arad, 1900. november 10. *Mikosevits Iván*, fia. özv. *Nikodinovits Helén*, özv. *Popovits Elekné*, nagynénjei. Ifj. *Petrovics Mihály*, unokaöccse. özv. *Kiurszky Györgyné* szül. *Kirits Helén*, anyósa. *Halmay Sándor* és neje szül. *Szezsánszky Helén*, *Fényes Dezső* és neje szül. *Szezsánszky Mária*, sógor és sógornői.

Egy másik gyászlap özv. *Bodroghy Mihályné* elhunytát tudatja:

Alólírottak fájdalmas szívvel tudatják, a forrón szeretett édes anya, nagyanya, anyós és rokon özv. *Bodroghy Mihályné* szül. *Swob Magdolnának*, f. évi november hó 9-én, délután 4 órakor, életének 93-ik évében, rövid betegség után bekövetkezett gyászos elhunytát. A kizenvedett kedves halott hült tetemét november hó 11-én délután 1/2, 3 órakor fognak *Rákóczy-utca 13.* sz. házból a róm. kath. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő gyázmise-áldozat november hó 12-én, d. e. 9 órakor fog a t. *Minorita-atyák* szentegyházban az edek *Urának* bemutatattani. Béke poraira! Arad, 1900. november 10. Özv. *Érczy Jánosné* szül. *Bodroghy Judit*, leánya. Özv. *Pappné Méderné* szül. *Érczy Judit*, *Sebesi Árpádné* szül. *Érczy Ilona*, *Érczy Jolán*, *Érczy János*, *Érczy Oszkár*, *Vaniss Gyula* és neje *Lufman Ida*, *Vaniss Laczi* és neje *Vojtek Hajnalka*, *Vaniss Vilma* özv. férj. *Korber Béláné*, *Vaniss Betti*, *Vaniss Mariska*, *Bárd Mauerer Oszkár* és neje, unokái. Özv. *Bodroghy Istvánné* szül. *Bécsi Maivin*, menyé. *Papp Méder István*, *Sebesi Sándor*, *Sebesi Mariska*,

Vaniss Margitka, Adrien, Laczi, Irén, Korber Vilma, Béla, dédunokái.

Cséplő Gábor premontrei rendű kanonok, az ismert történetudós, ma Nagyváradon elhunyt.

— **A nemzetiségi törvény módosítása.** Megírtuk, hogy Háromszék vármegye feliratot intézett a képviselőházhoz a nemzetiségi törvény módosítása ügyében. A feliratot Háromszék vármegye megküldte *Aradvárosának* is pártolás és hasonlósága felirat szerkesztése céljából.

— **Scheinberger füstbe ment reménye.** Mikor a kuriai ítéletet *Scheinberger* és társai előtt kihirdették, az öreg nagyon meg volt törve, az a tudat, hogy további két évig tart fogsága megviselte és a humora is alaposan megcsapant. Most még csak két reménye volt. Az egyik, hogy nem fogják Aradról a fegyházba szállítani; a másik, hogy büntetése háromnegyed részének kitöltése után feltételes szabadságra bocsájtják. Az eziránti eljárások megindítása végett magához kérte *Radó* Károly dr. védőügyvédet, ki készségesen elvállalta az újabb megbízást, de előre kijelentette, hogy a sikeres eredményre semmi kilátás nincsen; az elszállítás a törvény értelmében feltétlenül be fog következni; a feltételes szabadonbocsájtására nézve pedig a jelen gyakorlat nem ad semminemű kilátást. De *Scheinberger* mégsem adta fel a reményt és megkérte *Barabás* Béla ügyvédet, hogy a miniszteriumban járja ki az instanciáit. A kijárásnak azonban nem volt foganatja, mert *Scheinberger* többi társaival együtt Vácra került a fegyházba. Folyó év szeptember 23-án járt le a büntetés háromnegyed része; a felterjesztéseket a váci fegyház felügyelőség megtette. Ekkor híre járt, hogy *Scheinberger* már másnap itt lesz Aradon, hogy leánya már küldött ruhát és utiköltséget neki. Az tény, hogy ezek a küldemények innen elmentek és hogy *Scheinberger* egy leányához írt levelében annak a reményének adott kifejezést, hogy néhány nap múlva megjő a szabadulás órája. Ma délelőtt azonban bekövetkezett az előre megjósolt fordulat. A pénzes levélhordó beállított *Scheinberger* Etelkához és egy, a váci fegyházból feladott utalvány alapján kifizette Etelka kezéhez azt a 20 koronát, amit ez utiköltségre atyjának küldött. A szelvényre pedig egy pár sorban csak annyit írt az öreg *Móricz*, hogy a feltételes szabadság iránti kérvényét visszautasították és hogy továbbra is a fegyházban fog maradni. Ezzel azután minden reménye füstbe ment.

— **Egy érdekes eljegyzés.** Peschkan cseh községben pár nap előtt az Iris-villában *Paulina* grófnő eljegyzését ülték meg, *Frigyes beaufortspontini* herceg leányát és *Melanie* hercegnőt, aki született *Signe* hercegnő és aki *Alfons* isenburgi herceggel váltott gyűrűt. Az isenburg-birsteini hercegi család viszonya mult év április óta foglalkoztatja a közvéleményt. Első sorban akkor, mikor híre terjedt, hogy a spontini herceg fia a hercegi méltóságról legifjabb fivérének *Ferencz* Józsefnek javára lemondott. Ez elhatározásnak meg volt az alapja, még pedig a család vagyoni helyzetében. Másodsorban azért érdeklődtek a család iránt, mert megtudták, hogy drága gyöngy ékszereket negyedmillió forint értékben elzálogosítottak egy frankfurti bankházban. A sok nitelező aztán pört akasztott a herceg nyakába, melynek az lett a következménye, hogy a herceg egyik legjövendőbb erdejét eladta. *Alfons* herceg, a vőlegény, *Ferencz* József isenburgi herceg öccse. A menyasszony családja is igen előkelő.

— **Klima Mária él.** *Pisec*-ből, ahol tudvalevőleg a *polnai vérvádat* tárgyalják, a következő távirat érkezett: A mai tárgyalás során nagy feltűnést keltett a törvényszék elnökének ama kijelentést, hogy ma reggel egy névtelen levelet kapott. A levél névtelen írója kijelenti abban, hogy ő az 1898-ik nagykorulatok alkalmával

Kraimban egy kávéházban megismerkedett *Klima* Máriával, aki most is él, s czime ez: *Kaffee Imperial*. *Manheim*. Ezzel kapcsolatosan a levélhez mellékelte *Klima* Mária legújabb arcképet. Az elnök azonnal elrendelte a vizsgálatot.

— **Neuman Ede utódja.** A m. kir. pénzügyminister a szesztermelés megadóztatására nézve alakított szaktanácsba az 1899—1901. évi időszak még hátralévő részére a *Neuman* Ede elhalálása folytán megüresedett rendes tagsági helyre ifj. *Neuman* Adolfnak, a *Neuman* testvérek aradi szeszgyáros cég beltagjának, az aradi kereskedelmi és iparkamara által történt megválasztását megerősítette.

— **A budapesti új szerb főkonzul.** *Barlovác* budapesti szerb főkonzul, mint tudjuk, hasonló minőségben Rómába helyezte át a kormány. Budapesti új főkonzullá *Marian-Marovics* belgrádi külügyminiszteri osztályfőnököt nevezte ki a szerb király.

— **Századosból ügyvédjelölt.** Pozsonyban történt mostanában az a ritka eset, hogy egy százados harmincz évi szolgálat után az ügyvédi pályára lépett. *Cservenits* Sándor volt honvédszázados kezelőtiszt tegnap óta a pozsonyi ügyvédi kamara legfiatalabb ügyvédjelöltje. *Cservenits* 1871-ben végezte be jogi tanulmányait a pozsonyi kir. jogakadémián. Letette mind a két államvizsgálatot és az volt a szándéka, hogy jó barátjával és volt iskola társával, *Molecz* Dani, jelenlegi városi főügyésszel, közösen nyit ügyvédi irodát. A sors azonban másképp akarta. *Cservenits* belépett a m. kir. honvédség kötelékébe, a hol hadnagyi rangot nyerve, a honvédelmi miniszteriumba hívták be szolgálattételre s egyszersmid kilátásba helyezték neki, hogy segéd fogalmazó lesz rövid idő alatt. Az idő azonban telt, azt az ügyosztályt, a hova *Cservenitset* akarták beosztani, nem állították fel s így azt a tanácsot adták neki, hogy lépjen a hadbírói pályára. Erre azonban már nem volt kedve, mert időközben volt fiatalabb bajtársai már avansáltak, azért szárnyaszegetten, a csapatszolgálatra nem lévén kedve, áthelyeztette magát a kezelőtisztek állományába s mint ilyen került aztán Pozsonyba. Harmincz évi szolgálat után pár hónappal ezelőtt nyugalomba vonult mint százados kezelőtiszt s ekkor régi kedves foglalkozásához, a jogtudományhoz tért vissza. Jogvégzettsége és államvizsgálatai alapján bejegyeztette magát ügyvédjelöltnek, még pedig régi barátjánál, *Molecz* Dani ügyvédnél s tegnap óta a nyugalmazott százados Pozsony legfiatalabb patvaristája.

— **A perzsa sah merénylője.** Párisban ma állott bírái előtt *Salson*, ki a perzsa sah ellen ott tartózkodása alatt merényletet akart elkövetni. *Salson* vad, visszataszító külsejű ember, de a hangja rendkívül behízelgő, mely egy-egy pillanatra szinte megbüvölte a hallgatókat. A vádlott nyugodtan viselte magát, csak akkor indult fel, mikor egyik fogolytársa ellene vallott. Mindvégig tagadta, hogy bűntársa lett volna, azt azonban beismeri, hogy a merényletet el akarta követni. A tárgyalást hétfőn folytatják.

— **A tifusz Lembergben.** *Lembergben* — mint onnét táviratozzák — a tifuszjárvány egyre szélesebb körben terjed. A betegeknek a városban kívül építenek barakkokat. Az összes kutakat dezinficiálták, a házakba hordókban szállítják a vizet.

— **Uj vezérképviselő.** A „Nemzeti” Baleset-Biztosító Részvénytársaság igazgatósága körlevélben tudatja, hogy Aradon új vezérügynökséget szervezett, melynek vezetésével és a cég jegyzésével *Lendvai* Sándort, az „Első magy. ált. biztosító társaság” aradi vezértitkárát bizta meg. Egyben közli, hogy az eddig Aradon fenállott főügynökséget, a mai nappal megszüntették és hogy *Dóri* Károly volt főügynök a társaságtól megvált.

— **Mikor utazik a mamáékhoz?** A szegedi szintársulat egyik szépéről mesélik ezt a józsi

históriát. A kis székeséget fölkereste a napokban egy aranyifju, aki nagy körutat tett legutóbb kincses Erdélyben s többek közt összetalálkozott a művészsarjadék családjával is. Erről akart referálni a szegedi kis színésznőnek.

Persze, hogy volt öröm, mikor ezernyi olyan apróságot említett fel, amiket hónapok óta kénytelen már nélkülözni.

— Mit csinál az édes anya, hát a testvérék, tanul-e még az öcsem? Láttá-e a kedvenc kakasomat, meg a czirnos cziczát? Ott szolgál-e még a Panna? Megszaporodtak-e a galambfiókok?

A fiatalember alig győzte a feleletet, de kimerítő jelentést tudott mindenről tenni. Mikor aztán már elreferálta az egész háztartást, meg a család körülményeit, a kis szóke hirtelen megkérdezte:

— Ej, egészen elfelejtettem, nem üzennek semmit sem hazulról.

Erre is volt felelet.

— Dehogyan is nem. Csókoltatják valamennyien. Különösen az édes mama, aki száz csókot küld.

Azzal se szó, se beszéd, átkarolja a kis szókét s kötelességéhez hiven nyomban átadja neki a küldött csókokat. Hogy éppen száz volt-e, avagy talán több is, arról mit sem tud a krónikás, mert stenografus nem volt jelen.

A fiatal ember azonban nem jött ki a hangulatból s folytatta tovább:

— Ez az édes mama küldeménye, ezt meg a huga küldi, ezt az öccse, ezt pláne a kormos czioza.

A sok „ezt”-et természetesen csók kísérte.

Az elrémült arcú kis szóke alig volt képes kibontakozni a lelkiismeretes szállítmányozó karjaiból s haragtól kipirva toppantott parányi lábaival:

— Terringettét, uram, ön megfelelkezik magáról!

A csókok postását az sem hozta zavarba, mert villám gyorsan átkapta a darázs-derekat és lepecsételte még egyszer az eper ajkakat:

— Igaza van, megfelelkeztem magamról, ime az én részem is.

... Eddig a mese. Gonosz nyelvű pályatársnők szerint azonban a kis szószke, ki eddig rettentően haragudott, alig varja, hogy a legközelebbi találkozásnál megkérdezze a buzgó fiatal embertől:

— Mikor utazik megint a mamáékhoz?

— **Építő-iparosok figyelmébe.** Az aradvárosi iparos-tanoncziskolában az ács- és kőműves-tanonczok számára ezen évben is téli tanfolyam rendeztetik, melyben az oktatás november 15-én veszi kezdetét és husvétig tart. Miután az 1884. XVII. t.-cz. értelmében minden iparos köteles tanonczát iskolába járatni, felhivatnak mindazon aradi építészek, ács-, kőműves- és építőmesterek, a kik tanonczokat alkalmaznak, hogy a nevékre beszedtetett összes tanonczokat, a korra való tekintet nélkül, ezen iskolába beírassák és azok pontos iskolalátogatását ellenőrizzék. A beiratás hétfőn, f. hó 12-én és kedden, f. hó 13-án delután 5—6 óra között történik a templom-utcai fi-iskola helyiségében az igazgatónál. A beiratásnál minden tanoncz 4 kor. 20 fillért fizet. A jelzett határidőn be nem iratott tanonczok mesterei ellen az ipartörvény rendelkezései értelmében fog a hatóság eljárni. Arad, 1900. november 9. Az ipariskolai bizottság elnöke.

— **Halálos baleset az állomáson.** Hajmeresztő szerencsétlenség történt ma reggel a temesvári gyárvárosi pályaudvaron. *Fodor* János 36 éves, vizsgázott fékező *Aringer* János kocsirendezővel a gyárvárosi pályaudvaron kocsitolatással volt elfoglalva. Mindketten egy már teljesen összeállított vonat hátulso negyedik kocsijának hágcsóján állottak. *Aringer* a felső hágcsón, *Fodor* pedig alant. Így beszélgettek egymással. Tolatás közben a vonat egy farakás melledt haladt el, mely *Fodor* arcát horzsolta. *Fodor* megijedt, leesett a kocsiról, a kocsi alá került és mind a négy kocsin keresztül ment rajta. A kocsi kerekei a szerencsétlen embert a lágyékán a szó-szoros értelmében ketté vágta, úgy, hogy azonnal meghalt.

— Frivol akta a zöld asztalnál. *Szegedről*: jelentik ezt az érdekes közigazgási epizódot: Már éppen föl akart kelni az elnöki székről a jó öreg podeszta, mikor az asztal sarkánál föl szól az egyik tanácsbéli:

— De itt van az utolsó ügy.

Sajátságosan olvadozóra vált a tanácsnok urak máskor rideg hangja. És amint előadta az ügyet, a tanácsnok urak im lesütötték a pilláikat, olyik talán el is pirult.

— Asszonyról van szó. Az asszony rossz fát tett a tűzre. Ugyanis . . .

— Ej, halljuk aényt.

— A tény, az itt van az aktában.

Átadta az aktát a szomszédjának, aki míg olvasta, többször köhécselt, majd megcsóválta a fejét és most kézről-kézre járt az akta. És a tanács valamennyi tagja köhécselve olvasta a frivol aktát és végül mindenik megcsóválta a fejét.

— Megtetszettek érteni?

Valamennyien bólintgattak a fejükkel. Igen, megértették. Most valamivel szigorubb arczczal hajolt előre és keményebb hangon szólt:

— Az asszony néminemü botlást követett el. Botrány lett a dologból, mely a Koczor-bírósnál ért véget, úgy, hogy az asszonyt három napi elzárásra ítélték. Azonban az asszony fölébbez ide, azt mondja, ha három napra elzárják, az ura mindent megtud és elkergeti, holott gyermekei vannak, édes, kicsiny gyermekei . . . Alázattal könyörög most a három gyermek megfélejtkezett anyja a tanácshoz, mentse meg az életét, mert az ura agyonüti, ha megtudja, hogy bezárták és hogy miért zárták be . . . Aztán mi lesz az ártatlanokkal? . . .

Némán ülték körül a zöld asztalt a tanács tagjai. Mély gondolatokba merültek. Mit tegyenek. A nő súlyos vétket követett el az erkölcsi világrend ellen. Rajtakapták egy szállóban . . . A Koczor-bírósnak nem tehetett egyebet, mint hogy a törvény nevében elítélje.

Végre föl szólalt a jó öreg podeszta:

— Változtassuk át az elzárást pénzbüntetésre.

— Igen ám, hátha a pénzbüntetést nem lehet rajta behajtani?

Ismét csend támadt. Riasztóan kinos csend. A tanácsbéli urak szigorú ábrázattal tépelődtek, azon, miképp oldják meg a gordiusi csomót. És ime, egyszerre megvilan a sugár. Azt kérdezi valaki egész lakonice:

— De kérem, hol is lakik az asszonyság?

Ej, ej!

— Elfogott gyujtogató. E hó 6-án történt, hogy Müller Károly budapesti gyárosnak az istállója kigyuladt, s porig égett. A megejtett tűzvizsgálat alkalmával a bizottság megállapította, hogy a tűz gyujtogatásból eredt, s a kár 3000 ezer korona volt. Ez a föltevés beigazolást nyert, a mennyiben a rendőrség a gyanúok alapján letartóztatta *Szuhi István* zsarnócza szül. 21 éves nőtlen kocsist, kit a házbeliek közül többen láttak, a mint a tüzet megelőzőleg egy szalmacsutakkal a padlásra ment. Hogy tetteiben mi vezette, a rendőrség mind ezideig nem tudta megállapítani teljes bizonyossággal, csak arra lehet következtetni, hogy a nagy zürzavart lopásra akarta felhasználni, a mit bizonyít az is, hogy a tüzzel egyidejűleg négy lopás is történt. Szuhit a rendőrség ma átkísértette az ügyészséghez.

— Megszöktette a mostoháját. Nem mindennapi eset, a miről most Szegeden szélteben-hosszában beszélnek. Egyik alig huszonnégy esztendő legény megszöktette mostoha anyját, a nálánál kétszerte idősebb asszonyt. Az eset hőse *Szöke Mátás* lakatos, aki hasonló nevű apja második feleségére a negyvennyolcz esztendő *Varga Mária*ra vetett szemet. A különben is mozgalmas multu asszonyság nem zárkozott el mostoha fia érzelmei elől. Sőt inkább viszonzotta is, rutul megcsalva férjét, akitől egy fia is származott már. A viszony vége az lett, hogy tegnap összepakolt a szerelmes pár és megszökött. Elvittek a házból minden elvihetőt: butort, ruhát, marhalevelet, sőt még befőttet is. A készpénzről sem feledkeztek meg. Mig az öreg a pályaudvaron kovács mesterkedett, a délelőtti órákban történt mindez. A rutul megcsalt ember keserves könnyhullatások között jelentette ki, hogy soha többé nem fogadja be házába az elvetemült asszonyi személyt. Nem is keresi őket, hadd menjenek világgá. A hatóság azonban nem így gondolkodik, s erősen keresteti a

szegedi Don-Carlost és párját, akikről erősen gyanítják hogy *Arad* felé vették útjukat.

— A kutya okossága. A Gazette de Lausanne igen érdekes adatokat ír arról a megfontolásra, ami két kutyát, szerencsétlenül járt gazdájuk megmentésében, vezette. A hegyek közt magasan fekvő zmeideni vendéglő öre egyedül töltötte a telet két kutyával. Az egyik farkas kutya, a másik griffon volt. Gazdájuk egy délelőtti fát vágott a ház közelében, midőn a háztetőn felhalmozódott hóréteg váratlanul lecsuszott és a szerencsétlent a falhoz szorította. A hó nyakáig ért az örnek, úgy, hogy csak feje maradt szabadon. A fagyóféiben levő nehéz hó teljes súlyával nehezedett az emberre, úgy, hogy se kezét, se lábát nem tudta mozdítani. A kutyák észrevették gazdájuk veszélyes helyzetét, oda siettek és megkísérelték róla lekaparni a havat. De igyekezetük hiábavaló volt. Egyszerre csak nyilsebességgel elrohantak a völgybe vezető uton, Emsbe, ahol gazdájuk öcsse lakik. Szélvészént rohantak a havon keresztül. A távolság jó gyaloglónak négy óra, de a két kutya alig egy óra alatt megfutotta. Délfelé járt az idő, amikor a lavina lecsuszott és délután egy óra előtt már ott ugattak, vonítottak az öcsse háza előtt, melyből a segítségnek kellett jönnie. Be is akarták eresztetni a két kutyát, melyekről csak úgy szakadt az izzadság, de azok nem mentek, hanem fokozott erővel ugattak. Megkínálták őket ennalivalóval. Nem ettek . . . Végre nyugtalankodni kezdettek az emberek, hogy talán azért vonitanak a kutyák annyira, mert gazdájuknak valami baja történt ott fent a vendéglőben. Társakat kerestek tehát és csakhamar megindultak. A kutyák vezettek. Ugatásuk, mely vészjeljes volt, midőn a szerencsétlenséget hírül hozták, most hívó, felbátorító lett. Hét órába került mig a segítőcsapat a vendéglőhöz ért. Az ór ezalatt, a hóba ékelődve, elvesztette eszméletét; a kutyák a haldokló fejéhez ültek és nyalni kezdték orcáját, hogy felmelegedjék. Mire kiásták a szerencsétlent, félig meg volt fagyva de életre hozták őt. Két okos, négylábu barátja nélkül okvetlenül odaveszett volna.

— Az offenbachi katasztrófa áldozatai. Az *offenbachi* vasuti égés áldozatainak személyazonosságát — mint Frankfurtból hivatalosan jelentik — már sikerült megállapítani. A halottak között van *Albion* Hans hamburgi bankár, *Fuchs* Vilmos és neje, kik éppen nászutat tettek, két orosz, egy német katonatiszt és három vasuti alkalmazott.

— Veszedelmes hangyák. Egy francia városkában sajátos eset történt a minap. Egy fiatal asszony kicsiny, háromhónapos babájával rokonai társaságában künnjárt a tanyák között. Közben a társaság letelepedett, a babát pedig egy szalmakazal tövében helyezték el. Nemsokára azonban a kicsike torkaszakadtából sirni kezdett és az anyja futva ment hozzá. Nagy rémülettel látta, hogy ezer meg ezer apró hangya lepte el a pólyás gyermeket; behatoltak szemébe, szájába, fülébe, orrába. A gyermek néhány perc alatt csupa vér lett. Orvost hívtak, aki ápolás alá vette ugyan a szerencsétlen kis babát, de állapotát fölötte aggasztónak mondja.

— Öngyilkos fodrásznő. *Reinitz* Róának hívják és mindössze tizenkilencz tavaszt élt eddig. Abból élt, hogy személyes urinők haját idomította a divat változó törvényei szerint s szép Róának a sütővas elég jól jövedelmezett. Boldog volt és két keze munkájából Budapesten, Rákóczy-tér 5. a. lakó szüleit is főnn-tartotta. Nemrégiben végzete egy ifjuval hozta össze, aki iránt forró szerelemre lobbant a fiatal leány. Terveztették a jövőt, rozsás körképeket festettek csendes őszi estéken a szerelmesek. Hogy-hogy nem, néhány nap óta nem mutatkozott ez ideál. Az ifju eltűnt. A szép Róza azt hitte, nem élhet nélküle és fölöttette magában, hogy meghal. Ma reggel korábban kelt és a helyett, hogy elindult volna a frizurák birodalmába, sublimát oldattal megmérgezte magát. Komolyabb baja nem esett *Reinitz* Róának, mert a megjelent mentők segítségével a Rókusba szállították, ahol a szerelmes leány már jobban érzi magát.

— Az útközök közé került ma Budapesten *Kozma* József rákoscsabai születésű 30 éves kocsitoló a ferencvárosi teherpályaudvaron. A

szerencsétlen embernek jobb lábszárát teljesen összezúzták az útközök s most a Szent-István kórházban haldoklik.

— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az *Aradi Közlöny* kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— Lapunk mai számához mellékeljük *Török* A. és társa budapesti bankháznak az osztályorszájára vonatkozó hirdetését, melyre itt is felhívjuk a figyelmet.

—x— Fertőző betegségek ellen, melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztettek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

—x— Csak 4 koronáért 200,000 korona nyerhető. Különösen kedvező nyeresi esélyeket nyújtanak az 6 Felsőge által engedélyezett új államsorsjáték sorsjegyei, minthogy 18,122 sorsjegy 418,640 korona készpénzben kerül egyszerre sorslásra és a főnyeremény 200,000 korona. Állami felügyelet és kezesség. Minthogy e 4 koronás sorsjegyek előreláthatólag gyorsan elfognak, ajánlatos, hogy ily sorsjegyekre szóló megrendelések a *Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaságnál* (Budapest, Gizella-tér, Haas-palota) mielőbb, de legkésőbb 8 napon belül beküldessenek. — A nevezett intézetnél osztályorsjegyek is kaphatók eredeti árakon és megjegyezzük, hogy ez egyúttal az ország legnagyobb osztályorsjegy-elárusító helye, mely a sorsjegy-vevőknek a legnagyobb előnyöket és biztonságot nyújthatja.

—x— Hihetetlen! Pedig az elismerő levelek ezrei bizonyítják, hogy a Feller-féle *Elsa-Fluid* minden, de még oly betegségeknek is, melyeket más gyógyszer nem gyógyít meg, bámulatos eredménnyel használható. Különösen lázt, köszvényt, reumát, mell, fő-fog-fájást, szurást, verszegénységet, görcsöt, gyomorbajt, szembajt stb. gyógyít biztosan és gyorsan, 12 üveg ára 5 korona bérmentve. Egyedüli készítője *Feller V. Jenő* gyógyszerész *Stubica* 135. szám. (Zágráb megye). Egy családnál se hiányozzék e kitűnő, az egészségügyi hatóság által megvizsgált és jóváhagyott szer, melyet a ki-gy-szer hozat, sokoldalú hatása miatt állandóan használnál. „Vak voltam már, csak a Feller-féle *Elsa-Fluid* mentette meg szememvilágát” írta *Szücs Péter* Budapest, Felsőrakpart 9.

—x— Szivdobogás és főfájás a rendes következménye a rossz szobalevegőnek. Az Amerikából behozott *Longlife-készülékek* számos év óta nagy eredménnyel használtak ez ellen. Ily készülékekkel a szobalevegőt állandóan javíthatjuk és ezért ennek egyetlen lakószobából, irodából és egyéb helyekről hiányoznia nem szabadna. A készülék oly olcsó, hogy mindenki könnyen megszerezheti azt magának. Lapunk mai számában közölt erre vonatkozó hirdetést ajánljuk tehát olvasóink figyelmébe.

Hadnagy ur Menyhárt.

— A zágrábi párba j áldozatáról. —

Arad, november 10.

Ismertem a szegény *Menyhárt* Bélát. Kocsóháton találkoztam vele egy szép nyári estén az urasági parkban, mikor először öltötte magára a fényes tisztí egyenruhát. A nagybátyja kasznár volt a Lujza-majoron és ott lakott egyetlen testvérhuga is. Forrón szerette egymást a két testvér és *Menyhárt* Béla csak azért jött le, hogy a huga legyen a legelső, aki meglátja hadnagyi minőségében.

Csendes, halovány fiu volt, a mély lelkű emberek közül való. Inkább poétának született mint katonatisztnek, jóllehet csupa tűz és bátorság volt a szive. Egyik rokona elment hit ténitőnek Afrikába és ő is arról álmodott gyermekéveiben, hogy vallásért megy harciba a civilizálatlan népek közé. De a sors másként határozott: katonának adták, mikor szülői meghaltak.

Ha akkor háboru támad, semmi kétség, hogy *Menyhárt* Béla felküzdí magát a legelső

közé. Így is, békében, példás viseletével magára vonta fellebbvalói figyelmét és szép jövőt jósoltak neki. Be is váltotta volna a hozzá fűzött reményeket, ha közbe nem jön a *Janszky*-ügy.

Történt 1886-ban egy augusztusi estén, hogy Budapesten a tiszti kaszinóban nyolcz tiszt volt együtt és — miről is folyhatott volna a szó? — a napirenden levő ügyet vitatták. A tisztek közt akadt egy, aki keményen kikelt a magyar sajtó ellen, egy másik tovább fűzte a szót és olyan véleményt mondott a magyarokról általában, mely a tisztek tulnyomó részénél is ellenmondásra talált.

Ekkor lépett be Menyhárt Béla. Ritkán járt a kaszinóba, ezen az estén a végzete vitte oda. Hallotta a csufolódó tisztnek utolsó szavait és szikrázó szemmel toppant elébe.

— Gyalázat! — fakadt ki.

— Mi a bajod Béla? — kérdezte a saját kapitánya.

— Az, hogy magyar létemre nem türhetem, hogy egy magyar kenyéren élősködő fráter gyalazza nemzetemet! S még nagyobb gyalázat, hogy nem akadt senki, ki torkára fojtja a szót!

A tisztek összenéztek, még azok is, kik nem helyeselték a csufolódást. A kemény kijelentés nem maradhatott megtorlás nélkül: mind a nyolcz provokálta Menyhárt Bélát.

S akkor játszódott le az a legendába való eset, hogy egy fiatal katonatiszt három nap alatt megverekedett nyolcz bajtársával és mind a nyolcat súlyosan megsebesítette. Az első, akivel megverekedett, a csufolódó kapitány volt. Kapott egy olyan vágást a hasán és a mellén végig, hogy négy orvos alig győzte az öltést, mikor összevarta. A többi sem járt különben, míg Menyhárt egy lapos vágáson kívül, mely a balkarját érte, teljesen épen került ki a home-rozsi viaskodásból.

Akkor találkoztam vele újból, midőn szeptember végén lementem Kocsóhátra. Akkor már feledésbe ment a sok magasztaló vezérczikk, melyet róla írtak, a diszkardot is átvette már, melyet nyilvános gyűjtés útján adtak neki át és előtte állott az élet nehéz gondja.

— Mit fog tenni? — kérdeztem tőle.

Fanyar mosollyal ezt válaszolta:

— Kétféle ut áll előttem: vagy elmegyek én is hittérítőnek, vagy pedig keresek egy kis állást a vasutnál. Mert élni csak kell.

Igazán nem volt önhitt és alig akarta elmondani, hogyan esett meg a híres nyolcz viaskodás. Csekélységnek nézte az egészet.

— Minden igaz magyar ember ugyanazt tette volna helyemen, — mondta egyszerűen aztán áttért a jövőjére.

Felment egy hét mulva Budapestre és megkezdődött a lótas-futás a mindennapi kenyérért. Nagyon fáradtnak látszott, mikor fölkeresett még egyszer és elpanaszolta, hogy mindenütt csak biztatják. Aztán egyszer azt üzentte, hogy pártfogás útján mégis csak kapott alkalmazást és megy vidékre.

Azóta nem láttam, de hirt még hallottam róla rokonai útján. Boldog ember lett, beleszeretett egy leányba, feleségül vette és sohasem gondolt arra, hogy valamikor álló hétig róla vezérczikkeztek a magyar lapok.

Most egy ostoba golyó szétzdulta ezt a csöndes boldogságot. Zágrábban történt az eset. Nem merem állítani, de úgy lehet, hogy megint csak a magyar név becsületéért szállt sikra. Mert Menyhárt Béla nem volt cseppet sem kötekedő természetű ember és nagy dolognak kellett annak lenni, amiért ő fegyvert fogott.

VAROS ES MEGYE.

Folytatólagos sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1900. évi november 14-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

17. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszteriumnak intézvénye a vámdíj szabályzat jóváhagyása tárgyában. 18. A nagymélt. földmivvelésügyi m. kir. miniszteriumnak intézvénye a pásztorokról alkotott szabályrendelet jóváhagyása és állattenyésztésről alkotott szabályrendelet módosítása iránt. 19. A tanács jelentése Stefanov Oresztievel a közlegelőbeli 18 sz. 5 hold, ifj. Virágos Istvánnal a közlegelőbeli 10 sz. 5 hold, ugyanezzel a közlegelőbeli 3 sz. 5 hold, Jovanov Györggyel a közlegelőbeli 39 számú 5 hold, Fericsán Simonnal a közlegelőbeli 41 számú 5 hold, Jovanov Jánossal a közlegelőbeli 21 sz. 5 hold, Stafanov Mihálylyal a közlegelőbeli 50 sz. 5 hold, ugyanezzel a közlegelőbeli 11 sz. 5 hold, Illin Miklóssal a közlegelőbeli 40 sz. 5 hold, Krecza Jóvával a közlegelőbeli 46 sz. 5 hold, Orga Jánossal a közlegelőbeli 20 sz. 5 hold, Maffei Gézával a püspökréti 13—521—1100 hold, Dokmanov Lázárral a közlegelőbeli 19 sz. 5 hold, id Stefanov Oresztievel a közlegelőbeli 51 sz. 5 hold föld bérletére nézve kötött szerződések jóváhagyása iránt. 20. Aufrecht Miksa felebbezése a régi temető mellett falerakó helyül bérelni szándékolt terület át nem engedése tárgyában hozott tanácsi végzés megváltoztatása iránt. 21. Sármezey Ákos és Hász Kálmán kérvénye a várostól bérelt 26. 670—1100 hold föld bérletének meghosszabbítása iránt. 22. Moskovits Zsigmond felebbezése az általa a városi színes bérház épületben bérelt bolthelyiség és lakás bérletének tárgyában hozott 27369—1900. számú tanácsi végzés ellen. 23. A tanács jelentése Ruzsity Jánossal a közlegelőbeli 23 számú 5 hold föld bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. 25. Az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság átirata a város által megváltott állami borítaladó és husfogyasztási adó, valamint a városi bor, hus és szeszfogyasztási adópótlékok kezelése tárgyában. 25. Szabolcsvármegye közönségének átirata a köztisztviselők hivatali fizetésének adómentessége tárgyában a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszteriumhoz intézett feliratnak pártoló felirattal való támogatása iránt. 26. A tanács előterjesztése a f. évről „irodai és hivatali kellékek, „tüzifa szűkséglet“ katonai vegyes kiadások, nyomtatványok és hirdetések és a „vágóhídi vegyes kiadások“ czímen előirányzott összegzen felül mutatkozó kiadások mikénti fedezése tárgyában. 27. Ugyanezzel a jelentése Jovanov György, Palotai György, Hartman Béla, dr. Kell Lipot, Frick József, Popovits Mladénné, Virágos Gergely, Majorcsik Pál, Csobán György, Sebity Keresztély, Floraj Paszku, Steiner Ferencz, Mittner József, Sajkó Istvánné és Klein József által emelt új épületek községi adómentessége tárgyában. 28. A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium intézvénye a honvédhuszár laktanya építése tárgyában. 29. A tanács jelentése a magyar aszfalt részvénytársaság által 1899. és 1900 évben készített munkák után járó kereseti összegről kiállított kötelezvény jóváhagyása iránt. 30. A tanács jelentése a m. kir. pénzügy igazgatóság által f. évi október hóban elő és leirt állami adók után elő- és leirandó községi adó tárgyában.

Institoris Kálmán,
főjegyző.

SPORT.

+ Az aradi atletikai club foot-ball játékosait felkérem, hogy holnap, vasárnap d. u. fél 3 órakor a waggongyár melletti mezőn játékgyakorlatra megjelenni sziveskedjenek. A kapitány.

+ A Meteor kerékpár club tagjaihoz is a fenti felhívást közli a klub-titkár; az atletikai klub a Meteor foot-ball játékosaival vasárnap délután a waggongyár melletti játék-téren 6-os csoportokban barátságosan mérkőzik.

TANÜGY.

(—) Az Aradvidéki Tanító-egylet eleki fiókbizottsága e hó 8-án tartotta rendes őszi közgyűlését. *Hirman* József fiók-bizottsági elnök üdvözli a megjelent tagokat, meleg szavakkal buzdítva őket kartársi szeretetre, hivatásuk teljesítésére, mert csak így érhetik el a társadalomban az őket, mint néptanítókat, megillető helyet. *Kovács Vincze* egyleti elnök referált a Budapesten tartott országos tanítói kongresszuson történekről; a „Tanítók háza“ javára tett 4000 koronás alapítványról, buzdítván az egyesületet új alapítvány tevésére. A gyűlés tudomásul vette az elnöki jelentést és megszavazott 200 koronát a Tanítók háza javára, mely összegből 100 koronát 1901. évi január 1-én 100 koronát pedig a nagy közgyűlésen törleszt. Ezek után a program szerint következő *Stegmüller* Mária eleki tanítónő értekezése „Az olasz iskolákról.“ Tartalmának érdekessége lekötötte a gyűlés figyelmét, a miért az elismerésül jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. *Zsák* János eleki ig. tanító „A nőnevelés legfontosabb céljáról“ ez értekezésében hűen rajzolja a nőemancipáció káros következményeit, feltüntetve egyszersmint a házi nevelés fontosságát. Értekezése nagy vitára adott okot. *Péntek* János, *Schramm* Tamás, *Stegmüller* Mária, *Kardos* István, *Derdák* János és *Kovács Vincze* hozzászólása után elhatározták, hogy keresse meg a fiókkör az anyaegylet elnökségét azon célból, mikép ez a tanfelügyelőség útján tegyen egy felterjesztést a közigazgatási bizottsághoz, mely szerint kértessék föl a papság felekezeti különbség nélkül, hogy lépjen érintkezésbe a tanítóssággal az ifjuság elromlott erkölcsének megjavítására. *Korom* György „Mily okok idézik elő az ifjuság testi elsatnyulását“ című, valamint *Kehrer* Károly, „Miért szükséges a természet ismertetése az iskolában,“ című értekezése szintén köztetszéssel fogadtott és elismerésül a gyűlés nekik is jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A fiókkör tisztviselőikara változatlan maradt. A fiók bizottság tavaszi gyűlését meghívás folytán *Arad Szt.-Mártonban* tartja. A gyűlés után közebed volt, mely alatt megemlékeztek a tagok a vallás- és közoktatásügyi miniszterről, Aradvármegye tanfelügyelőjéről és számos kartársról. A gyűlésen is ebéden jelen voltak:

Kovács Vincze (Arad), *Péntek* János, *Kádár* Jenő, *Kolmann* Vilmos (Szent-Márton), *Kardos* István (Mácsa), *Krümmer* István (Otlaka), *Nidermayer* Adám, *Csikesz* Gyula, *Zsák* János, *Martzy* Agoston, *Hirman* József, *Steigerwald* Károly, *Schramm* Tamás, *Kehrer* Károly, *Schlachter* Péter, *Schlachter* András, *Weber* Hermin, *Stegmüller* Mária (Elek), *Kahanyecz* István (Simánd), *Nagy* Károly (Nagy Pél), *Derdák* György (Klemi major), *Barabás* István (M. Egyháza), *Korom* György (Nagy Kamrás), *Sisák* Gyula (Kisjenő), továbbá mint vendégek: *Özv. Stegmüller* Mária, *Steigerwald* Károlyné, *Özv. Martzy* Agostonné (Otlaka), *Kahanyecz* Istvánné (Simánd), *Schlachter* Péterné és *Martzy* Teczike.

NAPIREND.

November 11. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Boldogasszony olt. — Protestáns naptár: Boldogasszony olt. — Görög-keleti naptár (október 29.): Anasztázia. — A nap kél 6 óra 44 perczkor, nyugszik 4 óra 12 perczkor. — A hold kél 8 óra 41 perczkor, nyugszik 10 óra 57 perczkor.

November 12. Hétfő. Róm. kath. naptár: Márton, Jónás. — Pro estáns naptár: Márton, Jónás. — Görög-keleti naptár (október 30.): Zenób és társa. — A nap kél 6 óra 46 perczkor, nyugszik 4 óra 10 perczkor. — A hold kél 9 óra 46 perczkor, nyugszik 11 óra 32 perczkor.

Időjárás. Légnymás reggel 7 órakor 767,2 milliméter, délután 2 órakor 763,9 milliméter. — Hőmérsék reggel 7 órakor C° + 4,2, délután 2 órakor C° + 10,8. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 3, délután 2 órakor DK. 5. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor többnyire derült. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjárás. A központi meteorologiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, jelentékeny csapadék nélkül.

Szabadságharozli emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölösey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapok kivéve, mindennap 11¹/₂—12¹/₂ óráig. Helyiség: Ereklő-muzeum helyisége melletti ülésterem.

November 12. Körorvosválasztás M. Radnán.

November 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.

November 17. A Kölösey-egyesület hangversenyyel egybekötött fölolvásó-estélye délután 4¹/₂ órakor (Városház.)

November 18. Müttermüller József gondonka-hangversenye délután 5 órakor (Fehér Kereszt.)

November 24. A Kőlesey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4¹/₂ órakor (Városház.) — Kórorvosválasztás Borossebesen.
November 25. Mükedvelői előadással egybekötött táncmulatság Buttyinban (Korona-szálló.)
Deczember 1. A Kőlesey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4¹/₂ órakor (Városház.)
Deczember 8. A Kőlesey-egyesület hangversenynyel egybekötött fölolvasó-estélye délután 4¹/₂ órakor (Városház.)

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDES.

Félévi kimutatás

aradi polgári takarékpénztár részv. társ. zálogleveleiről

(az 1876. évi XXXVI-ik törvényezikk 29. §-a értelmében.)

Az 1900. október 30. állomány szerint kitesz:

1. Az intézet forgalomban lévő zálogleveleinek összege könyvek szerint K. 4.137,400.—
2. A záloglevelek biztositékaül szolgáló záloglevél kölcsönök összege könyvek szerint . . . K. 4.137,259'82
3. Az ingatlanoknak a kölcsönök engedélyezésekor a könyvek szerint alapul elfogadott értéke K. 12.762,592.—
4. A záloglevelek külön biztositékaül szolgál ezenfelül a takarékpénztár tulajdonát képező záloglevél biztositéki alap könyvek szerint K. 400,100.—

Arad, 1900. november 1.

Az aradi polgári takarékpénztár felszámoló-bizottsága.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —
 Budapest, november 10.

Délitőzsde. Buzakinálát gyöngye, vételkedv mérsekelt. Nyugodt irányzat mellett 10,090 métermáza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonaneműek változatlanok. Időjárás derült.

Zárul 12 órakor:

Buza 1901. áprilásra	7.62—7.64
Buza októberre	7.75—7.76
Rozs 1901. áprilásra	7.19—7.20
Zab 1901. áprilásra	5.55—5.56
Tengeri 1901. májusra	5.01—5.02
Repce októberre	—

Zárul 5 órakor:

Buza 1901. áprilásra	7.65—7.66
Buza októberre	7.78—7.79
Rozs 1901. áprilásra	7.21—7.23
Zab 1901. áprilásra	5.59—5.60
Tengeri 1901. májusra	5.02—5.03
Repce októberre	13.10—13.20

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	665.25
Magyar hitelrészvény	668.50
Leszámitolóbank részvény	430.—
Rima-Murányi vasmű részvény	483.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	662.25
Közuti vasut	595.—
Városi villamos vasut részvény	276.—

S z e s z ü z l e t .

— November 10. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona, hordó nélkül per 100 liter 7/10, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12 korona 50 fillér mmázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— November 19. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban 96 — 98 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 96 — 98 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban 96 — 98 fillérig. Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai: Nehéz páronként 320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogramm felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogramm

mon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban — fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogramm felüli sulyban 94 — 96 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 93 — 94 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő sulyban 92 — 94 fillérig. Sertéslelészám. November 7-én volt készlet 35770 darab, november 8-án főlhajtattott 171 darab, november 8-án elszállított 330 darab, novembrr 9-én maradt készletben 35611 darab. Uzlet: Változatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1900. november 10.

Magyar aranyjárdék 40/0	95.75
Magyar koronajárdék 40/0	90.30
Magyar arany 4 1/2 0/0	99.50
Magyar ezüst 4 1/2 0/0	98.—
Magyar keleti vasut	96.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	91.50
Magyar italmegváltási kötvény	98.30
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereménysorsjegy kölcsön	163.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	140.50
Osztrák papírjárdék	97.50
Osztrák járdék ezüst	97.25
Osztrák járdék arany	95.50
Koronajárdék	98.25
1860-iki államsorsjegyek	132.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1695.—
Magyar hitelbank részvény	668.—
Osztrák hitelintézet részvény	665.—
Osztrák-magyar államvasut	662.50
20 frankos arany (Napoleonador)	19.21
Német birodalmi márka	117.60
London	240.60
Páris	95.85

IDEGENEK ARADON.

— November 10. —

Fehér Kereszt szálloda. Klinger Erneszt utazó Bécs — Wolkenstein Lajos utazó Bécs. — Csontos Olivér ügyvéd Budapest. — Schäffer Vilmos magánzó Vinga. — Neuher József utazó Bécs. — Mandl Herman utazó Bécs. — Klein Miksa kereskedő Ocsód. — Seybel Sándor magánzó R.-Szt.-Mihály. — Lakos Alajos hivatalnok Okrös. — Fehér Gyula kereskedő N.-Szalonta.

Vass Szálloda. Brust Sándor utazó Bécs. — Ostheim I. O. utazó Bécs. — Feich Ferencz utazó Budapest. — Mangra Vazul püspöki helynök Nagyvárad. — Kacsinka Arpad intéző Alesill. — Popovics János esperes Világos. — Valerian József birtokos Világos. Roth József kereskedő Nyirbátor. — Neuman József utazó Budapest. — Grünvald Ferencz Prossnitz. — Ditmár Ferencz utazó Bécs. — Reinsperger Gusztáv utazó Bécs. — Hlaucutz Henrik utazó Skuc. — Liendner Sándor utazó Bécs. — Kemény Manó vállalkozó Székudvar. — Kohn József vállalkozó Berza. — Klein Herman utazó Temesvár. — Lányi I. utazó Bécs. — Sándor Gusztáv borkereskedő Veszprém. — Löw József orvos M. Pereg. — Strasser Lajos birtokos Gurahoncz. — Pál Zsigmond kereskedő Pankota.

Nádor szálloda. Wittman Teréz gazdálkodónó Elek. — Wittman Róza gazdálkodónó Elek. — Ozv. Rimanóczy Odonné magánzó Nagyvárad. — Kaiser Zsigmond hivatalnok Nagyvárad.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi október hó 1-től.)

ARADROL

Budapest felé indul:

Nagyváradra reggel	5.10
Gyorsvonat reggel	8.18
Személyvonat d. e.	11.20
Személysz. tv. d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21
Személyvonat este	9.35

Erdély felé:

Személyvonat reggel	6.35
Gyorsvonat délután	12.11
Soborsinig délután	2.04
Személyvonat d. u.	4.30
Radnáiig este	6.35
Gyorsvonat este	—

Temesvár felé:

Személyvonat reggel	6:20
Személyvonat d. e.	11.56
Vegyesvonat délután	5.—

Szeged felé:

Vegyesvonat reggel	6.45
Személyvonat d. u.	4.25

Brád felé:

Személyvonat reggel	6.25
Vegyesvonat d. u.	12.06
Borossebesig szv. du.	5.20

ARADRA

Budapest felől érkezik:

Személyvonat reggel	6.05
Személysz. tv. reggel	9.10
Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat este	7.11
Szm. Szolnokról este	8.48

Erdély felől:

Soborsinról reggel	6.59
Személyvonat d. e.	10.50
Radnáról délután	2.36
Gyorsvonat délután	4.06
Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat délelőtt	8.23

Temesvár felől:

Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. u.	3.44
Személyvonat éjjel	10.55

Szeged felől:

Személyvonat reggel	8.53
Vegyesvonat este	6.50

Brád felől:

Borossebesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. e.	11.—
Személyvonat este	7.—

Utolsó hét.
Huzás már november 15. és 16-án.

2937

VII. OSZTÁLY-SORSJÁTEK

I. osztályának huzása már

1900. évi november 15-én és 16-án.

Tekintve a nálam elért kedvező eredményeket, másrészt az osztálysorsjátéknak ma már általánosan elősmert, kiválóan előnyös berendezését, egész biztonsággal várható, hogy a VII. sorsjátékban való részvétel igen nagy lesz.

A kibocsátásra kerülő

**100,000 darab sorsjegy közül
 50,000 sorsjegyre,**

tehát a felére nyereség jut.

A nyereségek összege

13 millió és 160,000 korona.

Vannak nyereségek: **600,000, 400,000, 200,000, 2 & 100,000, 1 & 70,000, 2 & 60,000, 1 & 40,000, 5 & 30,000, 1 & 25,000, 7 & 20,000, 3 & 15,000, 31 & 10,000, 67 & 5000, 3 & 3000, 402 & 2000, 763 & 1000 korona stb. stb.**

Az első osztályu sorsjegyek árai:

Egy 1/1 6. osztályu sorsjegy	12 kor. — fl.
Egy 1/2 6. osztályu sorsjegy	6 kor. — fl.
Egy 1/4 6. osztályu sorsjegy	3 kor. — fl.
Egy 1/8 6. osztályu sorsjegy	1 kor. 50 fl.

Ajánlom az I. osztályra az alant jegyzett számokat:

11970 4/4.	36061 8/8.	25790 4/4.	91751 8/8.
50766 8/8.	12684 4/4.	65114 8/8.	99362 4/4.
41532 4/4.	79864 8/8.	55808 4/4.	4267 8/8.
8791 8/8.	13234 4/4.	34645 8/8.	98517 4/4.
99351 4/4.	37373 8/8.	20078 4/4.	53952 8/8.
65124 8/8.	98502 4/4.	34650 8/8.	27148 4/4.
12691 4/4.	4270 8/8.	99359 4/4.	36070 8/8.
93661 8/8.	20098 4/4.	92646 8/8.	22588 4/4.

A felosztható darabokból fél, negyed és nyolczad sorsjegyek egyenként kaphatók.

Az I. osztály főnyeresége:

60,000 KORONA.

WALLFISCH ARMIN

bank- és váltó-üzlete Aradon

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárusító helye.

ALAPITTATOTT 1875. ÉVBEN.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek

Megyei és városi telefon: 129-ik szám.

**Huzás már november 15. és 16-án.
 Utolsó hét.**

REGENY-CSARNOK.

A kétlelkű ember.

— Regeny. —

Irtá: **Groller Balduin.**

Az Aradi Közlöny-nek fordította:

Radó Izsó.

[24]

(Folytatás.)

Ép úgy mint Lőrincznek, a még mindig aktív betörőnek a beszélgetései, a rendőrhadnagyi is felizgatták eleven, képzelődő tehetségét. A problémának a varázsa vonzotta őt ilyenkor és figyelmét nem a dolgok erkölcsi oldala ragadta meg.

És amikor Melk doktorral beszélt inkább a szájalomnak érzése kelt benne és szerette volna, ha a sors hasonló működési kört szabott volna ki neki is.

— Nem vinne magával egyszer, Melk ur — kérde Scarpi a legközelebbi együttlét alkalmával a rendőrhadnagyot — mikor ilyen nyomozó utra indul? Ez módfelett érdekelné és azt hiszem, hogy az ön vezetése alatt használandó amatőr kriminalista válna belőlem.

— Ön téved Scarpi ur — felelte Melk dr. — ha azt hiszi, hogy egész életemet nyomozással töltöm. Az én dolgom abban áll, hogy a vizsgálóbíró kezeibe lehetőleg teljes anyagot szolgáltatassak. Amellett azonban mindig irodámban, íróasztalom mellett kell maradnom. Lehet, hogy gyakran jobban sikerülne a dolog, ha én is nyomozásra indulnék, de nem biztos, mert ez különös tehetséget és nagy rutint követel.

— Az magától értetődik.

— Így tehát csak egyik rendőrtisztemhez oszthatnám be önt és akkor is kérdés, vajjon nem ártana-e ez az ügynek. Magamnak is csak a helyszíni szemlére kell szorítkoznom, hogy ha betörésről értesítenek, és aztán ismét íróasztalomhoz kell ülni, hogy az operáció tervét kidolgozzam.

— A betörők természetesen nem hagynak maguk után fölvilágosító nyomokat.

— E tekintetben nincs panaszom. Egy jelre, habár kicsinyre is, mindig ráakadok.

— Ha én betörő volnék, úgy hamis corpus delictiket gyártanék, hogy hamis utra tereljem a rendőrséget.

— Ön e téren műkedvelő lenne ily esetben, Scarpi ur. Ez már túlhaladott álláspont. A rabló urak jól tudják, hogy bennünket egyhamar nem lehet félrevezetni. A hamis nyomokkal még időt sem nyernek. Mert az, kedves Scarpi, nagyon rossz kriminalista lenne, aki előre megállapított terv szerint dolgozna. Ha kezdetben egy látszólagos nyom miatt, ha az még oly csábító is, sok más egyebet elhanyagol, úgy vesztett játszmája van. Mert jegyezze meg magának, hogy a hamis nyomokat leg hamarabb lehet fölfedezni. Ha tehát személyesen végezném a külső szolgálatot is, úgy nagyon sok drága időt pazarolnék el. Gyorsaság nem boszorkányság és nálunk nagy szerepet játszik.

— Mit cselekszik tehát ön, ha valami szenzációs dolog történik?

— Legelőször helyszíni szemlét tartok.

— A helyszínén aztán rendesen semmi nyomra sem akad. Legföljebb egy leszakadt nadrággombot lel.

— Hiszen, ha nadrággombot találok, úgy már szerencsésen jártam. Ez már támpontot nyújt. Nem oly ritkák azok az esetek, kedves Scarpi, mikor egy leszakadt gomb juttatja gazdáját az akasztófára. Valamire mindig akadhat az ember aztán, melyhez a további szálat kötheti. Emlékszem egy esetre, melyet Cranber, a híres francia kriminalista beszél el „Visszaemlékezéseiben”. Párisban borzalmas büntényt követtek el. A tett színhelyén nem találtak egyebet, mint egy darabka zsiros papírt. Es e papír segítségével sikerült Cranlernek a tettest elfognia.

— Hogyan lehetséges ez? A tettes csak nem írta föl arra a papírlapra lakcímét?

— Ezt a szívességet nem is tette meg. A papírosba vaj volt csomagolva, ki kellett tehát kutatni, hogy melyik tejszarnok használ olyan csomagoló papírost. Nagyon fáradtságos munka volt, de eredményes és ez a fő. A hurkot tehát már összebb lehetett szorítani. Most már a

vevőt kutatták és rövid idő alatt meg is lelték azt a tettes személyében. Hasonló ehhez az az eredmény, mely eddigi működésem koronáját képezheti.

— Beszélje el, kedves doktor ur, módfelett érdekel a dolog.

— Emlékezik a Kreuzer esetre?

— Kreuzer? Olvastam róla. Nem az volt az, aki lakásokba lopózott be?

— De igen, még pedig a legveszedelmesebbek egyike. A magánéletben a legbecsületesebb ember, aki mindig kifogástalanul volt öltözve. Mint betörő, speciálista volt. O előkelő személyek lakását kereste föl, akkor, mikor a lakók fürdön, vagy nyári tartózkodási helyükön voltak. Fényes nappal végezte munkáját. Legalább husz lakásba nyitott már be álkulcsai segítségével, pénzt és ékszereket rabolva, anélkül, hogy személyleírásához juthatott volna. Oly ügyesen tudta végezni dolgát. Utolsó működése alkalmával goromba hibát követett el és ez adta őt a kezembe.

— Mi volt az a hiba?

— Az ő részéről, aki művész volt szakmájában kétségtelenül nagy hiba volt az. Mert bármily ügyes is legyen valaki, izgatottságát nem tudja elnyomni és ez dönti aztán a vesztébe. Lehet, hogy ő nem is volt izgatott akkor, — csak nagy eredményeiben elbizakodott.

— Miben tévedett ő?

— A tett színhelyén egy kézelőt ott felejtett.

— Egy kézelőt? Hadd gondolkozzam. Be kell vallanom, nehezemre esne egy betörő nyomára akadni, aki más nyomot nem hagyott hátra, mint egy semmitmondó, rejtelmes kézelőt. Mert a kézelők mind a kétségbeesésig hasonlóak.

A kézelő belső részén tentával írott szám volt látható.

— Még ezzel a számmal sem érnék én sokat.

— Pedig a nyom teljesen elegendő. Szerénytelenség volna a betörőktől több előzenyest követelni. Én drága időmet nem töltöttem azzal, hogy a kézelőt, mint olyat tanulmányozzam, hogy varrását, készítésének és eladatásának helyét kutassam. Ezt kellett volna megtennem, ha más támpontom nem lett volna; de hiszen ott volt a szám!

— Mit jelenthetett az a szám?

— Sokat — mondhatnám mindent. Ez a mosóintézet jele volt, ahol a kézelőt mosták. A mi intézeteink még ezzel a primitív eszközzel jelölik a fehérneműt. Egy írásszakértő a munkával nem boldogulhatott volna, de az az egyén, aki azt a kézelőre írta, csak föl fogja ismerni saját írását. Én tehát egyik titkosrendőrmeg küldtem ki azzal, hogy a tisztítóintézetet kutassa ki. A harmadik nap reggelén ügyes emberem rá is akadt és az intézet tulajdonosnője meg is tudta mondani, hogy melyik boltból került az ki. Ugyan az nap délutánján már kezeink közt volt a tettes.

— Ez csodálatos. De egyet még sem értek: egyik kézelő tényleg szakasztott olyan, mint a másik — hogyan tudhatta hát az a mosónő oly biztosan megállapítani, hogy ki annak a tulajdonosa?

— A hivatás élesíti a látást. Magyarországi utazásom alkalmával az egyik pusztán egy olyan legényt ismertem meg, kinek az volt a hivatása, hogy a birkákra ügyeljen. Ez a juhászbojtár az állatok ezrei között is felismerte azokat, amelyeket őriznie kellett. Miután a dolog érdekelt, kutatni kezdtem, és a juhászbojtár elmondotta, hogy ő az arcukról ősméri föl őket. Próbáltam megérteni, erőlködésem hiábavalónak bizonyult. Előtteem úgy tűnt fel, mintha az egyik birka szakasztott olyan lett volna, mint a másik, míg a pásztor oly finom megkülönböztetést tudott tenni, mint magunkfajta tesz embertársainak arcán. De nemcsak hogy ősmerte őket, hanem minden egyesnek különös jellemvonását is látta. Így hát föltehetjük egy mosónőről is, hogy az egyes fehérneműket is ismeri.

— És mégis — ez a ténykedése mestermű volt, kedves doktor ur.

— Az eredmény nagy hasznomra vált, de nemcsak nekem használt — mert hiszen ez mellékes dolog — hanem a közönség szemében a rendőrségbe vetett megingott bizalmat nagyban emelte. És ez sokat ér, miután éppen az utóbbi időkben történt esetek kiderítetlen volta e bi-

zalmat nagyban csökkentette. De elhíheti, hogy igazságtalanságot követnek el önök, ha mindig csak az elért eredmények után ítélnék. Mert éppen az eredménytelen eseteknél sokkal több éleslátással és pozitív munkával megyünk a harcba, mint az olyan szerencsés esetekben, mikor oly nagy diadallal ünnepelnek bennünket.

— Akár hogy álljon is a dolog, annyi tény, hogy az ön kezei közé nem szeretnék kerülni.

(Folytatása következik.)

Az őszi idényre

ajánlom több mint 30,000 kötetből álló

kölcsönkönyvtáramat,

melyben a magyar, német, angol és francia irodalom minden számottevő ujdonsága megjelenés után azonnal több példányban kapható. A könyvtárt olyképpen egészítettem ki, hogy abban a magyar, német, francia és angol nyelven megjelent bármely jeles mű képviselve van. Az új, sok ezer ujdonsággal és pótlásokkal bővített egy betűrendbe szedett, teljes magyar jegyzék most jelent meg s azzal bárkinek szívesen szolgáljak díjmentesen s azt kívánatra vidékre is bérmentve küldöm. — Vidéki bérlet is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek s tetszés szerinti mennyiségben kaphatják a legújabb és legérdekesebb műveket.

Havi kölcsön díj 1 kor. 20 fillér, vagy kötetenként fizetve 8 fillér. — A könyvek újak és tiszták.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSÓ

kölcsönkönyvtára

ARADON, Atzél Péter-utca I. sz. (az udvarban.)

Ugyane czég

Andrássy-tér 20. szám alatti

könyvkereskedése

méltányos árban vásárolt használt könyveket és egész könyvtárakat, valamint átjatszott zongora, hegedű- és cimbalom kottákat és iskolákat is.

Ugyanitt egy jó erkölcsű fiu mint tanuló alkalmazást nyer.

Városi színház.

Bérletszűnet.

Bérletszűnet

Vasárnap, 1900. évi november hó 11-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árkakkal:

Az aranyasszony.

Verses vígjáték 3 felvonásban. Irták: Schöntan és Koppel-Elfeld. Magyar színre átültette: Makai Emil.

SZEMÉLYEK:

Eva asszony	Angyal Ilka.	Péter	Palágyi L.
Gerleváry . . .	László Gy.	Balázs	Czakó V.
Znojenszki . . .	Mezei Péter.	Agnes grófnő	Kalocsa R.
Borbála	Bácsné.	Gyuzsi, inas .	Harmath J.

Kezdete 3 és fél órakor.

Bérletszűnet.

Páros.

Este 7 órakor, rendes árkakkal:

A kis szökevény.

Operette 3 felvonásban. Irták: Hicks és Nichols. Fordították: Kacziány Géza és Makai Emil. Zenéjét szerző: Lionel Monckton és Iván Caryll.

SZEMÉLYEK:

Lord Coodle .	Fenyéri Mór.	Leonello . . .	Erczköv, K.
Lady Coodle	Tolainé.	Pietro	Boda F.
Stanley	Rubos A.	Carmenita . .	Turchányi O.
Dorottya . . .	Parlagi K.	Alice	Harmath J.
Winnifred . . .	Felhő Rózi	Tamarind . . .	Nyilassy M.
Flipper	Szadai F.	Croel	Hegyesi Gy.
Barday	Palágyi L.	Von der Höhe	Sólyom L.
Paloni. konzul	Czakó V.	Cooek gynöke	Nemes S.

Kezdete 7 órakor.

Telefon 139. sz.

Telefon 139. sz.

A fűtési idény beálltával

ajánlunk igen t. vevőinknek első minőségű

szagtalan**fűtő-kőszén**

- 50 kilós zsákokba csomagolva

bérmentve házhoz szállítva

100 kiló 3 korona 40 fillér.

Állandó raktáron tartunk elsőrendű

kovács-kőszén

és darabos

bükk-faszén

50 kilós és 25 kilós zsákokban.

Megrendelések pontos hazaszállítása végett

fél nap időt kérünk.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedése Aradon.

Orvosi intézet megnyitása.

A természetes gyódmódban használt eszközökkel ujonnan felszerelt gyógyintézetemben a következő gyógyító eljárások lesznek használatban.

Hidegvizgyógyászat: szakszerű vezetéssel, minden modern eszközzel s az eljárásokban gyakorlott (ezelőtt sanatoriumokban alkalmazott) személyzettel. 15 jegy 6 frt, 1 jegy 50 kr. (Bérlet jegyet használó betegeknek az orvosi ellenőrzésért nem jár külön díj).

Villamfényszórási: reuma, köszvény, idegfájdalmak, izzadmányok, vérhaj, elzsírosodások, vesebaj, vérszegénység gyógyítására. 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 25 kr. (E díjba a velejáró hidegvizkúra beleértendő), Szívbetegségek veszélytelenül használhatók. E kúrára alkalmatlan betegek visszautasítottak.

Moor-fürdők: nő-bajok, vérszegénység, reuma ellen, 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 20 kr.

Szénsav fürdők: Szervi s ideges szívbetegségek, elzsírosodott szív, meszesedett véredények, renyhe bélműködés, vérszegénység, idegesség, nő-bajok gyógyítására. 15 jegy 16 frt, 1 jegy 1 frt 25 kr.

Sósfürdők: a szénsavas fürdőknél említett bajok enyhébb eseteinél, 15 jegy 11 frt, 1 jegy 80 kr.

Szénsavas sósfürdők: a szénsavas fürdőknél említett bajok súlyosabb eseteinél. 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1 frt 40 kr. (A szénsav fürdők csak é hó 20-tól lesznek használatban)

Villamosfürdők: faradicus s galvanicus fürdők, idegesség, idegyengeség, hypochondria, hysteria, aggsági reszketés, vitustáncz, morphy-nismus gyógyítására. 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1 frt 10 kr.

Belélegzések: belélgző kamrában tüdő s gége bajok ellen, 15 jegy 9 frt, 1 jegy 75 kr.

Svedgyógytorna szűkmellkasu, szívbeteg, görbült gerincoszlopú gyermekeknek, elzsírosodott szív, bél és májbetegségek, szervi szívbetegségek és általános gyengeségnél. Havi díj 10 frtől feljebb az esett súlyossága szerint.

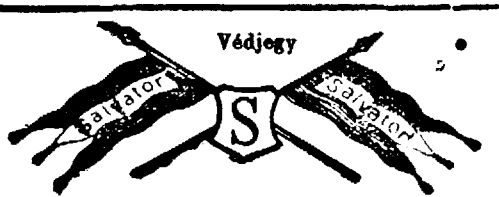
Massage, electromassage: 1 jegy 50 kr, illetve 1 frt. Minden beteg saját orvosának utasítása avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. Minden ténykedés személyes felügyelet mellett történik.

Intézet nyitva reggel 6-tól est 7-ig, rendelő óra d. e. 8-9-ig, d. u. 2-4-ig.

Telefon 270.

Dr. Hecht,

Arad, Zrinyi- (ezelőtt Sziget) utca 3. sz.
(Utcái bejárat: A színházzal szemben,
Maresch és Szabó üzletek közt.)

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvényénél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.**Vasmentes. Kellemes ízű.****Könnyen emészthető.**

Első rangu gyógyvíz és diätetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgy-savas vesekövek és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható élelmiszerüzletekben és gyógyszerárakban.

• A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

1212

Dr. Szöllösi Zsigmond

ügyvédi irodáját

Pécskán

megnyitotta.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMEMBEN

a legnagyobb gondal és izléssel készülő

különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt- és fényes celloidin stb. papírokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanatfölvételeimet stb.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

1 életnagyságú nagyított mellkép **30** korona,
6 darab mignon-fénykép **4** korona,
6 darab vizit-fénykép **6** korona,

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,
fényképész. Templom-utca, Minorita-palota. Bejárat a m. kir. posta mellett.

Üzlet eladás.**Az Andrássy-tér 13. sz. a.**

Minorita épületében lévő régen fennálló jó forgalmu

tajtékpipa- és esztergályos
árú üzlet, betegség következtében
eladó.

Bővebb értesítés Bauer Gyula urnál Deák Ferencz-utca 13. sz. alatt nyerhető.

Világhírű

**oroszkaraván
tea-fajok.****POPOFF K. & C. testvérek,**

MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Törzsenyilleg védve.

Védjegy.

Legfinomabb fajok,

eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN

csakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.**Dr. Keresztes Gyula****ügyvédi irodáját**

a mai naptól kezdve

Széchenyi-utca 9-ik sz. alá

(Nikolits-ház I. emelet)

helyezte át.

A legjobb és legegészségesebb

üditő-ital,

amely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognackal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő ízű vegyületet ad: a

MATTONI-FELE**GISSHÜBLER**Készítette és forgalmazta
SAVANYU-KUTY

oltja a szomjat, hűsít és felfrissít egyaránt. A legjobb szesz a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

Müttermüller József

zene-conservatoriumi tanár

Aradon, 1900. évi november hó 18-án d. u. 5 órakor

a „Fehér Kereszt” nagytermében

MÜTTERMÜLLERNÉ-LENGYEL ERZSI

zongoratanárnő közreműködésével

Gordonka-Hangversenyt

rendez.

3129

Jegyek előre válthatók: ifj. KLEIN MÓR könyvkereskedésében.

Bármily színű haját

lehet 10 perc alatt szép feketére festeni a HAJÓS-féle

MELANOGEN-nel;

legjobb ólommentes, teljesen ártalmatlan hajfestőszer, ára egy adag egy frt.

TYÚKSZEM, SZEMÖLCS,

és mindenféle bőrkeményedés ellen a legbiztosabb hatású szer a Hajós-féle

ANAGALLIN,

— ára egy üveg 35 kr. —

NYILATKOZAT.

Igen tisztelt gyógyszerész Ur! Nem mulaszthatom el, hogy ezuton is hálás köszönetemet fejezzem ki Önnek az Ön által feltalált „Anagallin”-ért, melynek rövid használata után sikerült kellemetlen szemöleimeitől megszabadulni. Különböző szerekkel már évek óta próbálgattam eredmény nélkül, míg az most végre az „Anagallin”-nal sikerült. Fogadja érte ismételt köszönetemet. — Arad, 1900. okt. 27-én. Vidor Sándor.

Fenti szerek kaphatók csakis a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

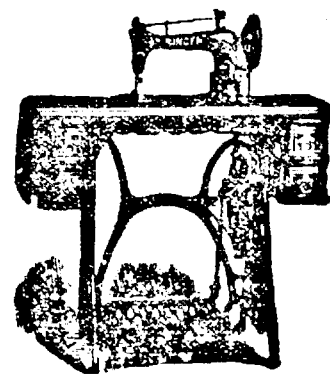
Állandó nagy raktár elsőrendű kerékpárokban, kerékpár, varrógép alkatrészekben s felszerelésekben.

SZÉKELY ZOLTÁN

KERÉKPÁR- ÉS VARRÓGÉP-RAKTÁRA

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 3. SZ. ARAD.

== TELEFON 242. ==

Szállítok minden e szakmába vágó különleges gépeket és pedig: keztyű, szücs, zsákvarró, kötő, paplan, kalapszegő, ugyszintén plissirozó, gouvrirozó, mosó, facsaró, mángorló stb. gépeket.

KÉPVISELETEK.

Automobilok,

motor-kocsik, motor-háromkerekek, motor-kerékpárok és tűzmentes pénzszekrényekben.

2936

Kerékpárok téli időre gondozás végett átvétetnek.

== Szakszerűen berendezett nagy javítóműhely. ==

Dus választék mindennemű csolinakos és karikahajós varrógépekben családi s ipari czelőkra.

Szobacsongók berendezését s karbantartását vállalom. — Kötészetekkel szivesen szolgállok.

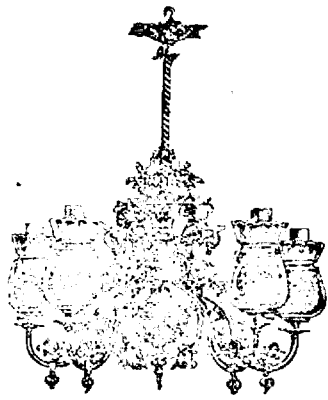
Telefon 222.

Nagy csillár raktár.

Telefon 222.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy **ARADON, Templom-utcza (Minorita-palota)**, dusan felszerelt raktárt tartok

üzleti-, irodai-, ebédlői-, háló- és fogadóterem gáz- és villany-, kombinált (azaz) légszesz- és villany-csillárokból

lámpákból, melyek valóban ritka szép és kitünő kivitelben, felette olcsó gyári árban szereshetők nálam be. Mint a **„Magyar gázizzófény részv. társ.”** (**Auer világitás**) aradmegyei képviselője az eladott világítási czikkeket **megújításra készen helyezem el** és a felszerelési munkálatokért külön díjat nem számítok fel. Legujabb szerkezetű **légszesz-főzőkészülékeket, légszesz vasalókat, szeszizzó fényégőket** tartok, melyek megkímélik a háziasszonyt a **kellemetlen szén-szagtól és olcsón, gyors és egyenletes munkát** tesznek lehetővé.

EISER SÁNDOR

a magyar gázizzófény részvtrsg és különböző csillárgyár képv. **ARAD, Templom-utcza (Minorita-palota.) 2591**

Kész butor eladás.

Aki olcsón, szép és jó butort akar venni, használja fel a kedvező alkalmat s fáradszón el az

Arad, Kápolna-utcza 6. sz.

alatti asztalos-üzletembe, ahol teljes háló-, ebédlő- és iroda szobaberendezéseket és egyes butordarabokat nagy választékban készletben tartok és olyanokra megrendelést készséggel elfogadok.

Tisztelettel 2378

Varga József.

ICICICICICICICICICICIC

A csálai és barackai állami szállótelepek igazgatósága részére több évre egy 4-5 szobás igazgatói lakásból, 2-3 szobás irodahelyiségből, irodaszolga és kocsislakásból, három lóra istállóból és kocsiszinből és a szokásos mellékhelyiségekből álló

bérlőhelyiséget keresek.

Kívánatos, hogy az igazgatói lakás az irodahelyiséggel összefüggjön.

A bérlőhelyiség jövő évi május 1-én vétetnék át, de egy részének átvétele esetleg nov. 1-re is maradhat.

A bérlésre vonatkozó ajánlatok a feltételek megjelölése mellett s lakásbeosztási vázlat kapcsán alólírotthoz (Erzsébet-körut 30. sz. a.) f. évi deczember hó 1-ig nyújtandók be.

Kosinsky,
igazgató.

3152

ICICICICICICICICICICIC

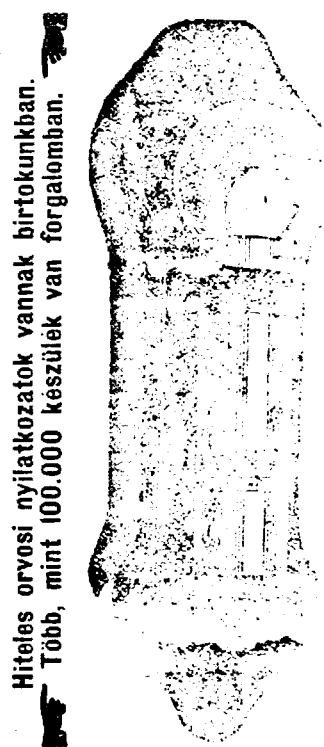
Minden rossz és kellemetlen illat eltűnik

és a levegő állandóan tiszta és kellemes marad, úgy a **betegszobában, mint a hálószobában, ebédlőben és gyermekszobában**

irodában és egyéb helyeken, ha az évek óta ismert és híres orvosok által ajánlott

„Longlife“-t,

ezt a kellemes szobalevegőt tisztító készü- lőket használjuk.

Hiteles orvosi nyilatkozatok vannak birtokunkban. Több, mint 100.000 készülék van forgalomban.

Szamos egészségügyi kiállításon kitüntette.

Ára 3 forint 50 krajczár (=7 korona.)
Kapható:
LONGLIFE-UNTERNEHMUNG,
WIEN, VI., Sumpendorferstrasse 34.
(ezelőtt Burgasse 10.) 3150

Nélkülözhetetlen és felülmulthatatlan, hatásában csahatatlan.

Világczikk. Kivitel minden országba.

CHIEF-OFFICE 48. BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

Legmegbízhatóbb, legjobb, világhírű és legkeresettebb házi szer.

Thierry A. gyógyszerész balzsama

felülmulthatatlan szer minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és mindenemű belső betegség ellen. Külsőleg a leghatasosabb

➔ Csoda gyógyszer.

Csak akkor valódi ha az összes muvelt államoknál bejegyzett zöld „apócza Védőjeggyel” és a tégelyzárba bevésett jelzéssel: „Allein echt” van ellátva. Egyenkint bebizonyíthatóan 6 millió üveg készül. Postán bérmentve 12 kis vagy 6 nagy üveg 4 korona. Próbá üveg prospektussal és az összes államokban lévő rakomány jegyzékével 1 korona 20 fillér. Csak előzetes fizetés után küldetik.

Thierry A. centifoliakenőcse

(**csodakenőcsnek** nevezik) utólráhetetlen szívó erejű és gyógyhatásu. Operációkat a legtöbb esetben feleslegessé teszi. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott esoniszut, utjabban pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus és gyorsan onyhító s teljesen gyógyító hatású mindenféle sebénél és gyuladásnál. Gyorsan puhít és oszlát megzabadi bizonosan a legoly melyben behatol idegen elemektől. Egy tégely bérmentve 1 kor. 80 fillér, csak az összeg előzetes beklüldése mellett. Nagyobb rendeléseknél olcsóbb. Egyenkint bebizonyíthatóan 100.000 tégely készül. Mindkét szerrel nagy tömeg nyilatkozati áll rendelkezésre megtekintérés végett, a világ minden részéből. Óvako jánk utánzatoktól és ügyeljünk a mindentéylebe égetett czégre: **Apothéke zum Schutz-Engel des A. Thierry.** Hol raktár nincs, ne engedjük magunkat hamisítványok vagy állítólag hamisított készítmények megvételére bírni, hanem **rendeljünk közvetlenül** így czimezve:

Thierry A. gyógysz. gyára Prograda Rohitsch-Sauerbrun mellett.

(Az osztrák os. k. államhivatalnokok-szövetkezetének szállítója.) 3111
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

20% engedményt kap mindenki,

GUMMI

és **hálólyag**, az egyedüli legbiztosabb legmegbízhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható **óvszer** férfiak és nők részére. Ára tuczaonként eredeti párisi minőségben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Boute amerio. tuczaja frt 3.— 4.— és frt 5.—
Női óvszerek: Hasse tanár-féle frt 2.—, Mensinga tanár-féle frt 2,50, dr. Earlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszer is használhatóak.
Hölgy szivacsok, valódi párisi, tuczatonként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—
Diana óv havi kötő nőknek, legjobb a világon. drbjá frt 2,50
Kimerítő árjegyzék zárt borítékban, ingyen és bérmentve.
Megrendeléseket pontosan és discreten eszközöl utánvétel mellett vagy a pénz előleges beklüldése után

=== J. REIF, ===
Bécs, Brandstätte 3.
1881-ben alapított hírneves higienia specialista cég. 17

ki e hirdetésre hivatkozik!

Üzlet áthelyezés!

Tudomására adom a nagyré-
demű közönségnek, hogy

Párizsi Bazáromat

a Forray-utczából

Salacz Gyula-u. 1. sz. alá

helyeztem át,

a Központi kávéházzal szemben.

Mély tisztelettel 3133

WERSCHITZ K.

Zálogtárgyak

elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönség-
nek ezennel tudtul adni, hogy ugy az

≡ **ékszerek,** ≡

mint az

≡ **ingóságok** ≡

f. évi november 14-én

délelőtt 8 órakor a tekintetes városi
kapitányi hivatal egy tisztviselője jelen
létében üzlethelyiségemben Kossuth-
utca 12. sz. azon

1900. augusztus hóban lejárt

zálogtárgyak, melyek a mai napig
sem meg nem hosszabbítottak, sem
ki nem váltattak, a legtöbbet ígérőnek
kézpénzfizetés mellett el fognak adni.

2993

Weisz Dávid.

A női szépség emelésére,
tökéletesítésére s fenn-
tartására a legkiválóbb,
teljesen ártalmatlan, vegy-
tiszt és zsírmentes ké-
szítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitesser) és min-
den más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde-
bajos arczszínt kölcsönöz.

Hamisításoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamisi-
tások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerül-
nek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az enyém-
nek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készít-
ményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. —
Készítményeim a nméltóság m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960.
sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. véd-
jeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Fe-
lelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. che-
mial intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai
bizonyítják, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy tel-
jesen ártalmatlan vegykészítmény. — Ára 50 kr., nagy l frt.
szappan 35 kr., puder 60 kr., arcviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamisításoktól óvakodjunk, osakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak.

Kapható minden gyógyszertárban és illatszerekkereskedésben.

1201—1900. V. 10/4 sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó
az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
az aradi kir. bíróság, 1900 V. 10/1
számu végzése által dr. Steinhardt
Mór végrehajtató javára Dániel
Miklós ellen 68 kor. tőke és jarulé-
kai erejéig elrendelt kielégítési
vérehajtás alkalmával bíróság felül-
foglalt és 723 koronára becsült
híntó és butorokból álló ingóságok
nyilvános árverés útján eladtnak.
Mely árverésnek a helyszínén,
vagyis Szentleányfalva községhá-

zánál leendő eszközzésére 1900. évi
november hó 12-ik napjának d. u. 3
órája határidőül kitűzetik és ahhoz
a venni szándékozók ezennel oly
megjegyzéssel hivatnak meg, hogy
az érintett ingóságok ezen árveré-
sen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a
értelmében a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is eladatni fognak.
Az elárverezendő ingóságok
vételára az 1881. évi LX. t. cz.
108. §-ában megállapított felté-
telek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1900. évi október
hó 28. napján.

Török Dénes,
bir. végrehajtó.

3151 lakik: Simonyi-utca 6. sz.

Brády-Mária-Czelli gyomor-cseppek

KITŰNŐ HATÁSSAL BIR GYOMORBETEGSÉGEKNÉL.

Nélkülözhetlen, régóta hírneves házi- és étvágytalanságnál, gyomorgyenge-
ségénél, kellemetlen szaga lélekzetvételnél, vérszegénységénél, iszony és hány-
lagereknél, gyomorgörcsökénél, székkeményedések és szorulásoknál.

Ugyisinte főfájásoknál, a gyomor túlterhelésénél. Kipróbált gyógyszer giliszták
és májbetegségek ellen. Mindezen betegségeknek a **Brády-féle Mária-Czelli**
gyomor-cseppek sok éven át a legjobb gyógyszereknek bizonyultak, miről
száz és száz elismerő bizonyítvány tanuskodik. Egy közönséges palaczk ára
használati utasítással 40 kr., kétszeres palaczk ára 70 kr.

A vásárlásnál határozottan **Brády-féle Mária-Czelli gyomor-cseppeket** kér-
jünk és arra figyeljünk, hogy fenti védjegy és aláírás, valamint arra, hogy a
rég hírneves valódi **Brády-féle** gyomor-cseppeket, melynek üvege 40 kr., dupla
üvege 70 kr-ba kerül, kapjuk; míg az utánzatok, hamisítványok és értéktelen
cseppek olcsóbb áron, 35 kr-ért adatnak el.

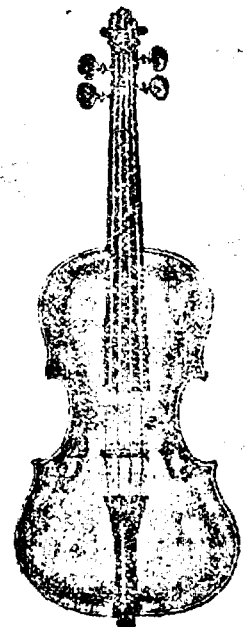
Brády Károly Gyógyszertára a „Magyar Királynak”
Bécs, I. Felschmarkt 1.

Főraktár: Török József Gyógyszertára Budapest, VI., Király-utca 12.
Továbbá az összes gyógyszertárakban. 294

A legjobb hangszerek a világon

a csehországi hangszerek, melyeknek egyedüli képviselője és raktára

STREICHER J. cégnél Arad, Tököly-tér 1. sz. a. van.

Iskola hegedűk 2.50 frt, 3, 4, 5, 6 frt és feljebb 1/2, és
3/4, nagyságban, hasonló árak mellett.

Zenekari és hangverseny hegedűk 10 frttól 100 frtig.
Régi hegedűk, olasz eredetiek utánzatai 25 forinttól
200 forintig.

==== Helicon 7.50 frt, Intona 12 frt. ====

Egysoros harmonikák 3, 4, 5, 6, 7, 8 frt és feljebb.
Kétsoros harmonikák 8 frttól 35 frtig.

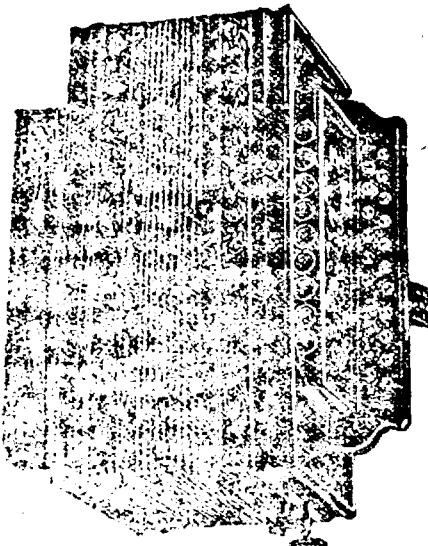
Cziterák 8 frttól 50 frtig. Klarinétok 3 frttól 50 frtig.

Ezenkívül mindenféle alkatrészek u. m. hegedű tokok, hangjegy-tartók, hang-
jegyállványok és a legjobb minőségű olasz húrok kaphatók a fentnevezett
cégnél. — Vidéki megrendelés esetén csupán az ár megnevezése szükséges,
hogy a megfelelő minőség elküldhető legyen.

STREICHER J., Arad, Tököly-tér 1.

(Katalin-fürdő épület.) 2593

Telefon szám: 189. Telefon szám: 189.

Magyar kir. államvasutak üzlet-
vezetősége Aradon.

28289/I. szám.

Pályázati hirdetés.

(Pályafentartási fák szállítása iránt)

A magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége a vonalsi szükségletének fedezésére 1900. és esetleg a következő 1902. és 1903. években szükséges pályázati fák szállításának biztosítására ezen-
nel nyilvános pályázatot hirdet.

Az 1901. évi szükséglet, mely a tényleges megrendelés alkalmával még felemelhető, vagy lejjebbithető a következő, erdei fenyő deszka 2.507 m, jegeny fenyő deszka 297.433 m, lucz fenyő deszka 98.438 m, vörös fenyő deszka 6.000 m, szélmentszetlen jegeny fenyő deszka 56.800 m. vágott lucz-fenyő 118.140 m., faragott puhafa 12 m-ig 855.860., faragott puhafa 12 m. felül 113.590 m. kerítési sűrítési lécz puhafából 9800 drb. vágott lécz puhafából 77400 fm kerítési oszlop puhafából 200 drb. jegeny fenyő palló 224.190 m. 3., lucz fenyő palló 19.650 m., szélmentszetlen jegeny fenyő palló 30.000 m., vörös fenyő palló 4.200 m., puhafa rud 11.202 m., kerítési rud puhafából 13800 fm., puha szálfá 80.270 m. 3., puha szélmentes 2000 drb. fedő zsindely 37 c/m h. 500 drb., fedő zsindely 47 c/m h. 43000 drb., fedő zsindely 60 c/m h. 5000 drb.

Ezen biztosított mennyiségnél kevesebb megrendelés esetén szállító a magy. kir. államvasutak ellen semmi néven nevezendő igényt nem támaszthat.

A fenti anyagok pontos méretei a részletes méretjegyzékben vannak felsorolva, mely méretjegyzék ajánlati minta és pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőségnél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénz fizetés ellenében a magy. kir. államvasutak nyomtatvány-tárából (Budapest Andrassy-ut 73/75 sz. alatt) 25, illetve 15 krnyi áron szerezhethők meg.

Az ajánlatok a külön e ozélra szerkesztett ajánlati mintán teendők.

A szállítás a magyar kir. államvasutaknál érvényben levő s anyagok szállítására vonatkozó 122291/96 sz. általános, valamint az épület s vágott fák szállítására vonatkozó 139819/92. számú különleges feltételek értelmében eszközözendő, mely feltételek a pályázati határidőig alólirot üzletvezetőség anyag és leltárbeszerzési osztálynál. valamint a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál és minden üzletvezetőségnél naponként a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ivenkint 50 kros magyar okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külcizmél:

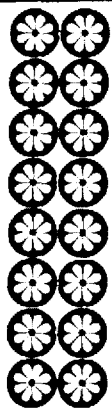
„Ajánlati épületfák szállítása iránt 28289/900. számhoz“ 1900. évi november hó 15-ikének déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetősége általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján oda beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1900. évi november hó 14-iki déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál leteendő, esetleg posta útján oda beküldendők.

Aradon 1900. október havában.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik)

Vadat

minden mennyiségben **vesz** a legmagasabb napi áron

Kemény Testvérek

kiviteli üzlete 3130

Nagy-Szalontán.

GELLERI I.
szerszerek
díszraktár ezüst dísztárgyakban
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ. Hermann-palota.
Telefon szám 135.
GELLERI I.
díszraktár ezüst dísztárgyakban
ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 14. SZ. Hermann-palota.
Telefon szám 135.

376—1900. végrh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bír. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. ker. bíróságának 1900. évi C. V. 182/00. számú végzése következtében, dr. Oszkár Kohn ügyvéd által képviselt Persicaner és társa javára, Székely István és Cs. Kiss Mihály ellen 127 kor. 06 fill. s járuléka erejéig 1900. évi május hó 14-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 3600 koronára becsült gőzmozgony és cséplőgép teljes felszerelésének Székely Istvánt illető felerésze nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir. járásbíróság 1900. évi V. 131/2. számú végzése folytán 127 kor. 06 fill. tőkekövetelés és jár. erejéig a helyszínen, vagyis I. r. alperes ó-pécskai lakásán leendő eszközlésére 1900. évi november hó 20. napjának d. e. 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Pécskán, 1900. évi nov. hó 6. napján.

Klein Henrik,
kir. bírósági végrehajtó.

3130

709/1900. g. sz.

Árlejtési hirdetés.

Arad sz. kir város gazdasági széke az árvaház részére 1901. évben szükséges cipők szállítása iránt folyó évi november hó 12-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár: 1. Egy pár új cipőre 6 kor. — 2. Egy pár talpalásra 1 kor. 20 fill. — 3. Egy pár fejelésre 2 kor. 40 fill. — 4. Egy pár új sarok készítésre 40

fill. — 5. Egy pár kapli készítésre 40 fill. — 6. Egy pár czugozásra 1 korona.

Bánatpénzül leteendő 100 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, és csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van és ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek az árlejtést megelőzőleg a gazdasági tanácsnok urnál megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1900. évi november hó 5-iki üléséből.

Kiadta:
Vannay,
ajegyző.

Arad sz. kir. város főkapitányától.

15370—1900. khsz.

Hirdetés.

Belügyminiszter úr 6 nagyméltóságának 103425/VI sz. a. körrendeletében foglaltak szerint Glasgow angol kikötő városban a pestis jelenléte megállapított.

A fenti számú magas ministeri rendelet értelmében a pestis továbbhurcolásának meggátolása céljából felhívom mindazokat, a kikhez netalán Glasgoból jövő utas érkeznek, hogy ezen körülményt haladéktalanul jelentésük be hivatalomban.

Arad, 1900. október 18-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Zenemű-

3131

katalógusokat

Zongora

Harmonium

Hegedű

Gordonka

Czithera

Kamarazona

Zenekarok

Gitárok

Dalok

Humoriztika

Karok

Duettek és terettek

Tanulmányművek

stb. részére azótküld

ingyen

és bérmentve

OTTO MAAS

zeneművek vállalata WIEN, VI/2, Mariabilderstrasse 91.

Telefon szám: 10.

HOFFMANN SÁNDOR ≡ ÁRUHÁZA ARAD

A „Fecskéhez“ Színház-épület.

Legszebb női ingblousok 98 krtól kezdve.

Legjobb honi és prágai bőrkeztük 95 krtól.

Legnagyobb választék csipke és szallagokban.

Legújabb ruhadiszek és hozzávalók.

Női-, férfi- és gyermek harisnyák árjegyzék szerint.

Mindenféle fehérneműek legsolidabb kivitelben, jutányos árakban.

Telefon szám: 10.

2987

Orvosi tekintélyek által kipróbált
s nagyobb kórodákban kitűnő sik-
kerrel használt külszer a

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású kész-
vény, osz, reuma, ischiás stb. ellen.

Hatása meglepő, a mennyiben
gyakran még a legidültebb kősz-
vény és csúzfájdalmakat is már
néhányzori bedörzsölésnél tel-
jesen megszüntette.

**Fog- vagy fejfájást 5 perc
alatt megszüntet.**

Egy üveg ára használati utasítással
1 kor., erősebb 2 korona 40 fillér.

Kapható csaknem az összes
gyógyszertárakban.

Postán utánvétellel, vagy a pénz elő-
zetes beküldése után küldi a
készítőt:

WIDDER GYULA

gyógyszerész, S.-A.-UJHELY.

Főraktárak Budapesten: Török
József gyógyszerárában, Király-
utca 12. és az Egger-féle „Ná-
dor gyógyszerár”-ban, Váci-
körút 17. szám.

Aradon: Földes Kelemen, Ha-
jós Arpad, Khudy József és
Vojtek Kálmán gyógyszer-
tárakban. 2919

Számtalan elismerő és köszönő levél. Bámulatos gyógyszeredmények.

570—1900. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a érte-
lmében ezennel közhírré teszi, hogy
az aradi kir. törvényszék 1900. évi
11627 sz. végzése következtében
Dr. Ghebeles Lázár ügyvéd által
képviselet Arad-csanádi gazdasági-
takarékpénztár javára Kriska Ist-
ván és neje és Cs. Kiss Mihály
ellen 300 kor. s járulékaik erejéig
1900. évi július hó 28-án egyedül
Cs. Kiss Mihálynál fogatosított
kielégítési végrehajtás útján le és
felülfoglalt és 3125 koronára be-

csült 8 lóerejű gőzmozgony, egy
cséplőgarnitúrának felerésze, 2 ló
és egyéb ingók, Persicaner és
társa és dr. Issekutz Marcel fog-
laltatók javára is nyilvános árve-
résen eladatnak.

Mely árverésnek a pécskai kir.
járásbíróság 1900. évi V. 268/2 sz.
végzése folytán 300 kor. 279 kor.
40 fill. 127 kor. 06 fill. és 1240
kor. tőke és jár. erejéig a helyszi-
nen v. i. III. r. alperes m.-pécskai
tanyai lakásán leendő eszközzésére
1900. évi november hó 21-ik napjá-
nak délelőtti 9¹/₂ órája határidőül
kittűzetik és ahhoz a venni szán-
deközők oly megjegyzéssel hivat-
nak meg, hogy az érintett ingosá-

gok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108.
§-a értelmében készpénzfizetés mel-
lett, a legtöbbet ígérőnek szükség
esetén becsáron alul is elfognak
adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le és felül-
foglaltatták s azokra kielégítési
jogot nyertek volna, jelen árverés
az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a
értelmében ezek javára is elren-
deltetik.

Kelt pécskán, 1900. évi novem-
ber hó 6-ik napján.

Klein Henrik,
kir. bir. végrehajtó.

3140

Elsőrangú férfi divat salon.

Inokai Tóth Lajos

Arad, Andrásy-tér, Neuman-palota.

Tudomására hozom a m. tisztelt vevőimnek, hogy **megérkeztek**
és óriási választékban található

ősz és téli ujdonságok u. m.:

Valódi angol szövetek, hazai, Gácsi és Brassói divatszövetek.

Elegáns szabás!

Árverési hirdetmény.

A csálai állami szőlőtelepnek
1600 métermázsa felesleges ta-
karmány répája f. évi novem-
ber hó 19-én délelőtti 10 órakor
a helyszínén a legtöbbet igé-
rőnek részben vagy egészben el-
fog adatni.

A répa a csálatelep kitérővel
összekötött mezei vasut mentén
majorban van, bármikor meg-
ekinthehető és a mezei vasuton
könnyen elszállítható.

Kosinsky,
igazgató.

NEUMANN

férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
ARAD,

a Fehér Kereszt szálloda mellett.

SZABOTT ÁRAK!

Mérték szerinti megrendelések pon-
tosan eszközöltetnek. 2381

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

Egyedüli és kizárólagos szőnyegraktár

DOMÁN SÁNDOR

Szabadság-tér 17.

2769

☼ ☼ ☼ Városi és megyei telefon 439. ☼ ☼ ☼

WEINBERGER FERENCZ

arany-, ezüst- és ékszerüzlete Aradon, Központi szálloda. 2987

Ajánlja dús raktárát mindennemű arany-, ezüst ékszerárak
és a legpontosabban járó kitűnő schweizeri sebórákban.

Régi és tört aranyak készpénzért megvétetnek vagy
pedig más kiválasztott tárggyal becseréltetnek.

☛ Saját elsőrendű ékszerkészítő és javító műhely. ☛

≡ Hallatlan olcsó ≡

villanyos és légszesz

csillárok

magyarhoni gyártmányainknak főképviseletét

Szabó Albert úrnak

átadtuk,

hol szép csillárok nagy választékban és
igen olcsón kaphatók. ≡

2931

Magyar Fém- és Lámpaárúgyár
részvénytársaság Budapest.

STERNM.A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női felöltők

árúháza

2966

Aradon, Andrásstér.